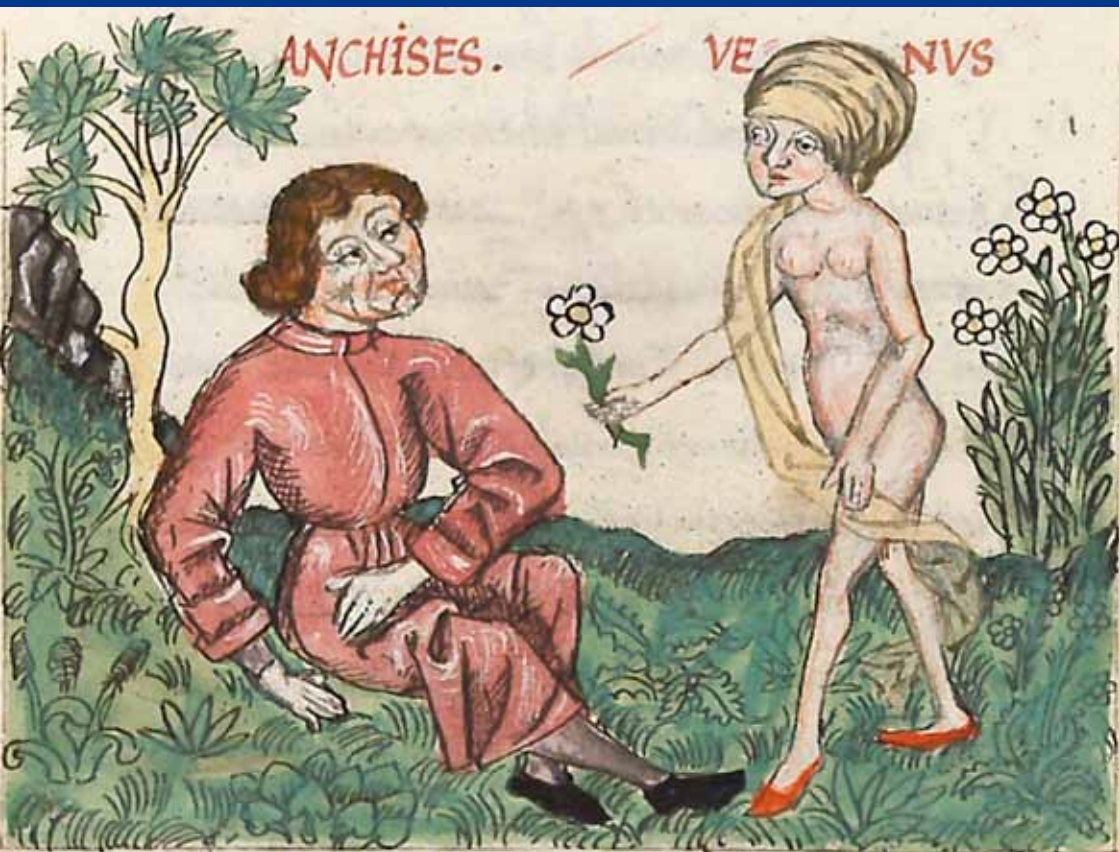

ZPRAVODAJ

milovníků a pěstitelů růží

Venuše poctila Anchízeze růží - k článku Rosa Rosensis na str. 61

únor
2012 Rosa klub ČR, SZO ČZS

101

'J. G. Mendel' (syn. 'Mendel')

'Maigold'

'Märchenland'

'Roter Korsar'

Slovo úvodem	2
--------------------	---

Organizační činnost

Pozvánka na výroční členskou schůzi dne 3. března	3
Pozvánka na vyhlášení výsledků 30. ročníku Mezinárodní soutěže novinek růží 16. června ...	4
Pozvánka do Růžové zahrady ve dnech 14. - 17. června	5
Pozvánka na Letní setkání v Olomouci dne 30. června	6
Pozvánka do Průhonice dne 24. června	6
Pozvánka na Celosvětové setkání růžařů do Jižní Afriky 11. - 18. října	7
Zpráva o činnosti 2011	8
Zpráva o hospodaření 2011	9
Podzimní setkání pražského odboru RK	12
Růže do veřejné zeleně v Hradci Králové	12
Poděkování za vyšší příspěvky 2011	14
Životní jubilea členů v roce 2012	15
Kalendář růžařských akcí v roce 2012	16

Zprávy z ČZS

Věstníky ČZS, vyznamenání Rosa klubu, čtyři čestná uznání členům	18
--	----

Odborné články

Opravdu nenáročná růže	19
Po stupních šlechtění růží	29
Třikrát o růžích v Mnichově a vždy jinak	36
Vídeň bez růží v Hirschstettenu a Donauparku	41
Katovice a růže	46
Vítězové z Kladna	49
Kolik se u nás vlastně pěstuje růží	51
Zajímavé články v časopisu ZAHRADNICTVÍ 2011	52

Ze světa růží

Slavné rozárium San Jose Heritage Rose Garden	54
World Rose News 22, October 2011 – ROSAFRICA	56
Pravá cena kytice růží	58

Knihy

Polskie Towarzystwo Miłośników Róż 1958 – 2000	59
RŮŽE, Knihovnička Zahrádkáře č. 10	60
ZAHRÁDKÁŘI V ČECHÁCH A NA MORAVĚ	60

Poezie růží

Rosa Rosensis z roku 1497	61
---------------------------------	----

Na titulní straně je ilustrace z dramatické básně Rosa Rosensis od Jacoba Canterera z roku 1497: Venuše poctí Anchízese růží

Vážení přátelé,

hlavním cílem vydání tohoto čísla zpravodaje je samozřejmě oznámení data povinné výroční členské schůze dne 3. března a kalendáře hlavních růžařských akcí Rosa klubu a všech dalších organizací u nás i ve světě. S tím souvisí i předkládání zpráv o činnosti a hospodaření Rosa klubu, abyste je měli k dispozici předem a mohli se připravit na diskuzi k hodnocení činnosti i vyslovení přání pro další rok. Všimněte si, že vydání stého čísla zpravodaje nám poněkud „rozhodil“ rozpočet, ale po zaslání slíbené dotace z ústředí ČZS by se to nemělo šířit do dalších let. Nic méně je opět patrné, jak silně závisí vydávání zpravodajů na dotaci, a kdyby tyto dotace v rámci rozpočtových škrťů (ČZS je získává z rozpočtu Ministerstva zemědělství!) zmizely, znamenalo by to pro Rosa klub vážné ohrožení. **Kdo by byl ochoten zaplatit zvýšený příspěvek, a to nikoliv o 10%, ale na dvojnásobek? I takto bychom se měli na VČS „pobavit“.**

Podle obsahu nového zpravodaje vidíte, že není nouze o zajímavé růžařské informace, že celosvětová ekonomická recese zatím neutlumila chuť lidí se bavit, zpestřit si složitý život zážitky podle svých přání. Pro velký úspěch se letos opakuje výstava **Růžová zahrada**, jakož i další celostátní a regionální výstavy květin s účastí růží, letos se koná **celosvětové setkání růžařů v říjnu v Jižní Africe** svolané Světovou federací růžařských společností, jsou ohlášeny termíny konání tradičních soutěží růží – jejich termíny jsou uvedeny v kalendáři na str. 16. Připomínám dostupnost **Rose Directory 2012** na adrese www.worldrose.org, kde jsou uvedeny i všechny letošní národní růžařské akce, v sousedních zemích Německo, Rakousko, Slovensko (nikoliv Polsko) ale i v ostatních evropských a zámořských státech. Kamkoliv se letos v létě vypravíte, tam se můžete setkat i s růžemi a s milovníky růží.

Oslavy nového roku 2012 jsou sice už skoro zapomenuty, rád bych ale připomněl, že Rosa klub obdržel, a to via internet, **přání p.f. 2012** od všech členských zemí Světové federace růžařských společností, tedy přání zdaru, radosti a úspěchu od všech milovníků růží ve světě všem členům Rosa klubu. A to by mělo mít už i určitý účinek. Nejkrásnější z nich byly vybrány na zadní stranu obalu.

S přáním krásných zážitků s růžemi,

Dr. J. Thomas, předseda Rosa klubu ČR

NEPŘEHLÉDNĚTE! • NEZAPOMEŇTE! • PŘIJĎTE!

POZVÁNKA

na výroční členskou schůzi ROSA KLUBU ČR
v sobotu 3. března 2012 od 10 do 16 hodin
v Tiskovém středisku Státního úřadu pro jadernou bezpečnost,
Senovážné náměstí č. 9 (roh s Dlážděnou) v Praze 1

Program:

1) Organizační část

- Zahájení
- Výroční zpráva o činnosti
- Pokladní a revizní zpráva
- Diskuze a návrhy
- Usnesení

2) Odborná část

- přednáška Dr. Jiří Žlebčíka: **Růže za humny** - fotoreportáž z Vídně, Mnichova a Katovic
- videozáznam 1.dílu osmidílného televizního dokumentu **ZAHRADY SVĚTA S AUDREY HEPBURNVOU, Růže je růže je růže** (premiéra 8. 1. 2012)

V poledne bude podáno malé občerstvení.

Všechny členy srdečně zveme a těšíme se na hojnou účast.

Výbor Rosa klubu ČR

NEPŘEHLÉDNĚTE! • NEZAPOMEŇTE! • PŘIJĎTE!

NEPŘEHLÉDNĚTE! • NEZAPOMEŇTE! • PŘIJĎTE!

POZVÁNKA

**na Slavnostní vyhlášení výsledků XXX. ročníku
Mezinárodní soutěže novinek růží
v sobotu dne 16. června 2012 v 10 hodin
v Soutěžním rozáriu v Hradci Králové - Kuklenách**

Program:

Hudba a zpěv uprostřed růží (CANTUS)

Uvítání hostů

Vyhlášení výsledků XXX. ročníku soutěže

Ustavení komisí: Stálá odborná komise, Dámská komise

Zahájení nových soutěží

Vyhlášení výsledků jednorázových soutěží

Volná prohlídka rozária

Všechny milovníky růží srdečně zveme a těšíme se na hojnou účast.

Za

*Technické služby Hradec Králové
Ing. Jiří Henzl*

*Organizační výbor soutěží Rosa klubu ČR
RNDr. Václav Koula*

NEPŘEHLÉDNĚTE! • NEZAPOMEŇTE! • PŘIJĎTE!

Hlavní květinovou expozici vytváří ing. Vlastimil Šindelář
a členům Rosa klubu ČR přináší

POZVÁNKU na výstavu

**2. ročník Celostátní výstavy růží
a letních květin a zahradnické trhy
Růžová zahrada 2012**

**na výstavišti v Lysé nad Labem
14. – 17. června 2012**

Hlavním partnerem výstavy je časopis **Receptář**: www.ireceptar.cz

Partnery výstavy jsou:

firma Kordes: www.nejkrasnejsi-ruze.cz

Památník Lidice: www.lidice-memorial.cz

Svaz květinářů a floristů: www.svazkvetinaruafloristu.cz

Receptář

LIDICE

více na www.vll.cz

POZVÁNKA

na Letní setkání členů Rosa klubu ČR

dne 30. června 2012 od 10 hodin v Pavilonu E (vstup zdarma)

Výstaviště FLORA Olomouc, a.s., Wolkerova 17

Program:

- Informace o minulosti, současném stavu a budoucnosti rozárie
- Vaše účast bude důležitou podporou pro další existenci rozárie

V poledne bude podáno malé občerstvení

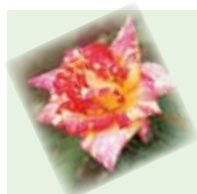
Odpoledne navštívíme společně rozárium a další části Botanické zahrady v nové koncepci architekta Ing. Ivara Otruby po roce 2006 – mimo jiné jezírko s lekníny, alpinum, léčivé rostliny, okrasné trávy a další.

Bližší informace jsou na www.flora-ol.cz – Botanická zahrada s virtuální procházkou po BZ

Všechny členy a milovníky růží srdečně zveme a těšíme se na hojnou účast

Výbor Rosa klubu ČR

Ředitelství Výstaviště FLORA Olomouc, a.s.

POZVÁNKA

na víkend věnovaný růžím

v neděli 24. června 2012 dopoledne

do Návštěvnického centra Průhonického parku

na zámku Průhonice

Program:

přednášky,
prezentace nových růží,
komentovaná prohlídka
sortimentu růží,...

rostlina měsíce června

Navazuje na loňskou akci ve dnech 25. a 26. června.

Odborný garant: Dr. Pavel Sekerka, vedoucí Botanické zahrady Chotobuz, BÚ AV ČR

Aktuální a bližší informace najdete na www.parkpruhonice.cz nebo na <http://www.ibot.cas.cz>

POZVÁNKA

na 16. Světové setkání růžařů
16th World Rose Convention
ve dnech 11. – 18. října 2012

do moderního města SANDTON v Jižní Africe,
které pořádá Federace růžařských společností v Jižní Africe z pověření
Světové federace růžařských společností

Růži 'ROSAFRICA' (KORconvent) věnoval Ludwig Taschner (firma
Ludwig's Roses) účastníkům setkání.

Úplný program setkání, včetně informací o přihlašování (nejlépe do 1. září 2012),
poplatků (nejméně 300 euro), ubytování, společných výletech před a po setkání
najdete na www.rosafrika.2012.co.za

*Je to nákladná akce, ale pro zájemce o poznání přírody, lidí
a růží Jižní Afriky určitě výhodná.*

Zpráva o činnosti Rosa klubu ČR v roce 2011

Akce organizované Rosa klubem ČR

Proběhly všechny plánované akce, tj. výroční členská schůze, slavnostní vyhlášení růží v soutěžním rozáriu, letní setkání členů v Průhonících, setkání členů pražského a hradeckého odboru Rosa klubu, účast na výstavách růží – viz zprávy v č. 100 - a vydání dvou čísel zpravodaje, z toho jedno jubilejní.

Zpravodaj Rosa klubu ČR

V roce 2011 vyšel zpravodaj č. 99 v únoru, aby přinesl včas pozvánku na valnou hromadu dne 5. března a informace o dalších růžařských akcích během roku. Toto jarní číslo poskytlo členům základní informace o činnosti a hospodaření Rosa klubu v roce 2010 a o plánovaných akcích na rok 2011. Jubilejní zpravodaj č. 100 vyšel v říjnu, měl 100 stran včetně obalu a zhodnotil růžařské události u nás a částečně i v zahraničí.

Mezinárodní soutěž novinek růží v Hradci Králové

Dne 18. června 2011 byly slavnostně vyhlášeny vítězné růže XXIX. ročníku mezinárodní soutěže v Hradci Králové, a to za účasti zástupců města i kraje. Ocenění Zlatá růže města Hradce Králové získala mnohokvětá růže 'Sweet Blondie' (VIS swepat) šlechtitele Martina Visserse z Belgie. Organizátoři soutěže opět vydali Bulletin o soutěži v angličtině a s fotografiemi všech oceněných růží, který byl rozeslán všem organizátorům soutěží růží v evropských městech a je samozřejmě uveden i ve zpravodaji č. 100. Výsledky jsou uvedeny na www.rosotrial.cz, včetně výsledků předchozích ročníků a to i v angličtině a francouzštině.

Internetová stránka Rosa klubu ČR – www.rosaklub.cz

Internetové stránky www.rosaklub.cz, zahájené v roce 2007, pokračovaly ve své virtuální existenci. Odkazy (links) na ně, nainstalované na řadě jiných internetových stránek, začaly lákat zájem o činnost Rosa klubu a vedly k přebírání informací, odkazování na stránky i k přihlášení nových mladých členů. Navštivte ji i vy, doporučte ji mladým lidem ve svém okolí a zašlete výboru konstruktivní náměty na vylepšení či dodejte podklady pro doplnění. Registrace počtu návštěvníků vykazuje setrvalý stav 20 návštěv týdně, což je ve srovnání s jinými klubovými stránkami strašně málo. Oživení stránek je tedy nadále velmi aktuální.

Rozvoj genofondové sbírky růží českých a moravských šlechtitelů

Genofondová kolekce růží v SOŠ zahradnické v Rajhradě, pod patronátem Ing. Bohumila Zavadila, přečkala svou existenční krizi v souvislosti s výstavbou nové budovy školy a mohla by se stát užitečným objektem v projektu UNIV 2 KRAJE, který je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky v rámci podpory rozvoje celoživotního učení.

Expozice růží na výstavách ČSZ v Lysé n.L. a v Olomouci

Tuto povinnost Rosa klub, jakožto specializovaná ZO ČZS, uloženou ústředím ČZS, zařídil v roce 2011 opět Dr. Jiří Žlebčík jako stálý člen výstavní komise při ústředím ČZS. Iniciativní byla poradenská a propagační služba Rosa klubu na výstavě Růžová zahrada v Lysé n.L.

Hospodaření Rosa klubu

Hospodaření Rosa klubu v roce 2011 bylo poznamenáno výrazně zvýšenými výdaji na vytištění jubilejního stého čísla zpravodaje a schodek na konci roku bylo nutno překlenout půjčkou. Významnou pomocí byly i vyšší příspěvky 79 členů (to je 36%) ve výši cca 13 000 Kč, což činí cca 10% celkového obrátu Rosa klubu. *Lze to tedy vyložit tak, že výrazná část členů je s činností Rosa klubu spokojena?*

Ani v roce 2011 neproběhlo placení základních a účelových příspěvků k plné spokojenosti. Skoro u pětiny členů bylo nutno poslat urgenci a z nich většina opomenutí okamžitě napravila. U řady členů bylo neplacení způsobeno úmrtím, ale teprve urgence vedla k oznámení té události a k opravě v matrice členů. Nevyjasněný zbytek byl vyškrtnut z další expedice zpravodajů.

Návrh plánu akcí Rosa klubu ČR v roce 2012 – k diskuzi na valné hromadě

Mimo tradiční aktivity jako jsou:

- Valná hromada v roce 2012,
- průběžné zajištění provozu a slavnostní zakončení 30. ročníku Soutěžního rozária a Dnů otevřených dveří v Hradci Králové,
- Letní setkání členů Rosa klubu v Olomouci
- vydání dvou dalších čísel zpravodaje – č. 101 (v únoru) a č. 102 (v říjnu)
- podílet se na přípravě expozic růží na výstavách v Lysé n.L. a v Olomouci,
- udržovat průběžný styk s WFRS a jejími členskými společnostmi
- pořádat akce odborů Rosa klubu v Hradci Králové a Praze

navrhuje výbor:

- zlepšit vzhled internetové stránky www.rosaklub.cz,
- připravit Průvodce Růžovými zahradami ČR (včetně anglické verze)
- účast na „Dni růže“ v Průhonicích 24. června

Za výbor: Dr. J. Thomas, předseda

Zpráva o výsledku hospodaření v SZO Rosa klub ČR v roce 2011

Vážení přátelé

Hospodaření Rosa klubu ČR se řídilo rozpočtem schváleným na valné hromadě 5. března. 2011. Celkové příjmy ve výši 70.696,43 Kč byly nižší o 29.303,57 Kč
Celkové výdaje ve výši 122.888,05 Kč byly vyšší o 13.888,05 Kč.

Podrobnější informace o příjmech jsou v přehledu hospodaření, který je nedílnou součástí této zprávy.

U členských příspěvků je příjem nižší o 10.970 Kč.

Největší část vydání připadá na časopis a soutěžní rozárium.

Poštovní poplatky jsou vyšší z důvodů zásilek zpravodajů do zahraničí na výměnu.

Tak jako v minulých letech nesplnili všichni členové povinnost uhradit členské příspěvky.

Děkuji těm členům RK, kteří svoji povinnost řádně splnili.

Zvlášť děkuji těm členům, kteří poslali vyšší účelové příspěvky. Jedná se o 79 členů.

Prosím, platte příspěvky v daném roce a uvádějte svá evidenční čísla jako variabilní symbol.

Základní členský příspěvek ČZS je 100 Kč. Účelový příspěvek je 80 Kč pro důchodce a 100 Kč pro ostatní členy RK ČR.

Jménem výboru RK navrhuji, aby se tyto částky platily i pro rok 2012.

Ze základní ceny známky ČZS 100 Kč se 60 Kč odvádí Územnímu sdružení ČZS Praha.

16. ledna 2012

Vladislav Bártík, hospodář RK

Přehled a rozvaha Hospodaření v SZO Rosa klub ČR v roce 2011

A) Příjmy	Kč	Kč
	Rozpočet	Skutečnost
Členské příspěvky, účelové a základní	46.000,00	35.030,00
Dotace na zpravodaj a soutěžní rozárium	54.000,00	27.443,00
z toho:		
ÚS ČZS Praha	44.000,00	
Magistrát Hradec Králové	10.000,00	
Ostatní příjmy - úroky		223,43
Půjčka		8.000,00
Celkem	100.000,00	70.696,43
B) Výdaje		
Odvod části základních příspěvků	7.200,00	7.560,00
Edice, tisk a expedice zpravodaje a ročenky	65.000,00	73.520,20
Náklady soutěžního rozária v HK	15.000,00	14.129,00
Odměny, včetně daně	10.000,00	12.000,00
Klubová činnost	2.000,00	4.112,00
Spořitelní poplatky	3.000,00	1.883,50
Poštovní poplatky	2.000,00	5.988,10
Členský příspěvek WFRS	5.000,00	3.695,25
	109.200,00	122.888,05

C) Rozvaha hospodaření

	Pokladna	Běžný účet	Celkem
Finanční prostředky k 1.1.2011	2.046,00	44.884,35	46.930,35
Celkové příjmy	23.800,00	76.127,66	99.927,66
Celkové výdaje	25.830,00	116.460,05	142.290,05
Finanční prostředky k 31.12.2010	2.046,00	44.884,35	46.930,35
Výsledek hospodaření 31.12.2010	+ 216,00	+ 4.551,96	+ 4.767,96
Stav financí k 1.1.2011	+ 216,00	+ 4.551,96	+ 4.767,96

Ke dni 11.1.2011 byly na účet poukázány tři platby za rok 2010 ve výši 800Kč. Tyto budou vedeny ve výpisu ke 31,1,2011

16. ledna 2012

Bártík Vladislav, hospodář RK

Návrh rozpočtu SZO Rosa klub ČR na rok 2012

A) Příjmy

Členské příspěvky, účelové a základní	35.000
Dotace na zpravodaje, soutěžní rozárium a genofond – plán 2012	49.000
Dotace ČZS za rok 2011 – <u>odhad</u> , do 31. 1. 2012 nepřevedená	50.000
Plánované příjmy celkem	134.000

B) Výdaje

Odvod části základních příspěvků	7.200
Edice a tisk dvou zpravodajů	65.000
Expedice zpravodajů	5.000
Soutěžní rozárium v HK	10.000
Odměny za grafickou úpravu zpravodajů, daně	10.000
Klubová činnost	5.000
Spořitelní poplatky	2.000
Poštovní poplatky	5.000
Členský příspěvek WFRS, dva roky	0
Plánované výdaje celkem	109.200

Plánovaný schodek hospodaření pro rok 2012 + 24.800 Kč

1. února 2012

Vladislav Bártík, hospodář a Josef Thomas, předseda

Podzimní setkání pražského odboru Rosa Klubu

V době předadventní, kdy v zahradě všechno již spálil mráz a sluníčko je k nám také skoupé, zorganizovaly př. Ing. Svitálková s př. Příbylskou v klášteře v Řepích setkání našeho odboru. Bylo to milé podzimní posezení s promítáním, které by se mělo stát tradicí a příjemnou vzpomínkou na minulé léto.

V přátelském prostředí jsme strávili dvě hodiny sledováním fotografií z cesty po anglických zahradách, včetně návštěvy podniku Davida Austina. Promítání svých fotografií připravila pro nás př. Ing. Meierlová. Děkujeme jí, i oběma organizátorkám za příjemné odpoledne a těšíme se na příští akce.

Věra Milerová, vedoucí pražského odboru Rosa klubu ČR

Moderní oceněné růže v městské výsadbě v Hradci Králové

Po řadu let jsme v Hradci Králové uvažovali o tom, jak by bylo pěkné a užitečné, kdyby se podařilo prakticky využít naše poznatky získané v soutěžním rozáriu při hodnocení růží a přenést ty nejlepší z nich, ty které získaly ocenění, do okrasné výsadbě ve městě. Po řadu let jsme o tom mluvili s lidmi z magistrátu či z městské zeleně, ale vždy spíše nezávazně a výhledově, s jakýmsi neurčitým příslibem, že někdy v budoucnosti se to snad podaří. A když uplynul rok, byli jsme v téže výchozí situaci, tedy bez nových růží na záhonech ve městě.

V loňském roce se však došlo k zásadní změně. V červnu, během vyhlášení výsledků soutěže růží, nás oslovil pan ing. Daniel Jeřábek z Technických služeb města Hradce Králové a požádal nás již velmi konkrétně, abychom doporučili růže pro výsadbu a protože máme kontakty na šlechtitele také pomohli při zajištění jejich dodání.

Hned počátkem července jsme společně prošli místa v Hradci, kde jsou ve větším množství vysázeny růže, nebo se uvažuje o tom, že by zde mohly být. Na prvním místě to byly Jiráskovy sady, krásný park s půdorysem ohraničeným řekami Labem a Orlicí, postupně se zužující až k jejich soutoku. Zvláště působivá je růžová výsadba v zadní části parku téměř u soutoku, kde jsou růže vysázeny po obvodu pěti pravidelných výsečí, které člení kruhový půdorys rozsáhlého prostranství. V každé z výsečí jsou velkokvěté růže jedné barvy kombinované s několika růžemi stromkovými a pnoucími v téže základní barvě. Na první pohled bylo zřejmé, že mnohé růže již mají svůj životní vrchol za sebou a přestože jim byla věnována bezesporu velká péče, dokázaly zde růst více než dvacet let, byly již slabého vzrůstu, na některých místech i zcela chyběly. Bylo rozhodnuto, že toto prostranství je prvním kandidátem na obměnu růží. Vzhledem k jejich značnému počtu, s ohledem na to, že jde o první zkušební krok a samozřejmě i s ohledem na fi-

nanční možnosti, bylo rozhodnuto, že se v první fázi výměny růže v jedné z výsečí a pokud se vše podaří, bude se pokračovat v postupné výměně v následujících letech.

Požadavek zněl, aby byly zachovány barvy ve výsečích, aby ve výseči nebyly kombinovány více než dva kultivary růží a aby se jednalo nejlépe o růže velkokvěté. Během měsíce září jsme společně se zahradníkem parku určili, že pro výměnu bude třeba zajistit asi 400-500 kusů růží, podle jejich typu. Nyní bylo na nás, abychom vytipovali vhodné kandidáty, samozřejmě nejlépe ty, kteří se umístili v hodnocení na předních místech, ale také našli společnost, která bude v takovém množství ještě na podzim schopna růže dodat. Jako první jsme nakonec oslovili dánskou firmu Poulsen Roser. Jedna z jejich žlutých růží patří mezi nejobdivovanější růže v rozáriu již řadu let, proto ji stále v rozáriu ponecháváme. Jde o růži 'Glowing'™ (Poulpm003) z kolekce Paramount®, která získala 1. cenu v kategorii velkokvětých

'Stockholm'™ (POULcas033)

růží v roce 2006, psali jsme o ní podrobněji ve Zpravodaji č. 93 z roku 2007. Požádali jsme šlechtitelku paní Pernille Olesenovou, zda by nám doporučila další žlutou růži, která by byla vhodným doplňkem, ze dvou nabízených možností jsme zvolili růži 'Stockholm'™ (POULcas033) z kolekce Castle®. I tato růže byla v našem rozáriu, i ona získala ocenění, a to v roce 2009 cenu dámské komise jako růže s nejkrásnější vůní. Stálo při nás i štěstí, protože po kontaktu s dánskou školkou Grønløkke Planteskole, která je „dvorním“ dodavatelem růží vyšlechtěných firmou Poulsen, jsme zjistili, že k dispozici je maximálně 200 kusů růže 'Stockholm' a 250 kusů růže 'Glowing', tedy právě tolik, kolik jsme potřebovali. Finální obchodní jednání probíhala mezi společnostmi Technické služby Hradec Králové a školkou Grønløkke Planteskole. Vzhledem k tomu, že šlo o první kontakt s dodávkou růží na obou stranách, nebylo vše úplně jednoduché, ale nakonec růže v půli listopadu v celkovém počtu 450 kusů skutečně dorazily a, jak podotkl zahradník parku, byly vynikající kvality. Prakticky okamžitě proběhla likvidace starých růží, zvětšení záhonů, nezbytná hluboká výměna půdy a poté vysazení růží. Co jsme již na podzim nestihli, je výměna stromkových a pnoucích růží, ale věříme, že to se podaří v roce letošním. Těšíme se, že v dalším čísle Zpravodaje přineseme fotografie rozkvetlých nových růží přímo z Jiráskových sadů.

Jsme rádi, že se tímto prvním krokem otevřela cesta moderním růžím do parků, ulic a náměstí v našem městě. Už nyní mluvíme se zapálenými lidmi z Technických služeb o tom, že by bylo možné vysadit růže na zajímavém a velmi frekventovaném Masarykově náměstí, které je součástí pěší zóny ve středu města, nebo na záhonech před úřadem magistrátu. Věříme, že ekonomické podmínky dovolí, abychom ve výměně růží v Hradci mohli dále pokračovat, protože bychom rádi postupně představili vítězné růže i dalších šlechtitelů. Kandidátek je dostatek.

Václav Koula, Soutěžní rozárium v Hradci Králové

Pozn. autora: Fotografie růží Glowing a Stockholm jsou otištěny s laskavým svolením společnosti Poulsen Roser AS.

Seznam členů, kteří v roce 2011 zaplatili zvýšený příspěvek nad základní členskou povinnost

v Kč			
paní Květoslava Balašová	500	paní Ing. Jana Kuncová	300
paní MUDr. Jana Bartoňová	300	pan Miroslav Ladman	400
paní Marcela Benešová	300	paní Marie Látová	500
pan Ing. Radomír Beníček	300	pan Karel Libosvár	250
pan Ing. Jan Bielmacz	1000	paní Ing. Lenka Linhartová	300
paní Ivana Bucanová	400	pan Václav Macháček	300
pan František Císař	300	paní Ing. Dagmar Maixnerová	350
pan Jan Čech	500	pan Milan Malík	250
pan Václav Červený	500	slečna Petra Marvanová	400
paní Ing. Jana Divišová	500	pan Jaroslav Mařák	250
pan Pavol Dostál	250	paní Christine Meile	600
pan Josef Ferbas	300	paní Ludmila Míšová	250
pan Ludvík Fišer	250	paní Eva Mrázová	300
pan Ing. Josef Ferbas	300	paní Ing. Věra Mynářová	300
paní Jitka Grigarová	300	pan Ing. Jiří Olšan	400
paní Ing. Alena Haberhaureová	400	pan Doc. RNDr. Lubomír Opletal	250
paní Ing. Jarmila Halenová	400	paní Mgr. Miroslava Párová	500
pan Josef Hruška	300	pan Miroslav Pilný	300
paní Ing. Ema Heřmanová	300	pan Jiří Pozník	300
pan Adam Holub	350	paní Jaroslava Rusová	300
paní Vlasta Horáková	400	paní Ing. Jarmila Rubišová	300
paní Věnceslava Hronová	1500	pan Jaroslav Růžička	300
pan Josef Hruška	300	paní Jaroslava Rysová	300
paní MUDr. Věra Hubková	800	pan Pavel Sedláček	300
pan Josef Humpál	300	paní Eva Smékalová	300
pan Drahoslav Jech	380	paní Doc. RNDr. Jiřina Spilková	300
pan Miloslav Johan	300	pan Doc. Ing. Josef Sus	300
paní Ladislava Karbabová	250	paní Ing. Jarmila Svitálková	300
pan Zdeněk Kiesenbauer	400	pan Oldřich Šafář	300
pan Ing. Václav Klíma	300	paní Ing. Ingeborg Šestáková	300
pan Jan Klimeš	300	pan Ing. Vlastimil Šindelář	400
paní Věra Kloudová	250	pan Milan Štěpaník	300
paní Anna Kolářková	300	paní Eva Tomanová	300
pan MUDr. Stanislav Konštacký	500	paní Radmila Trojanová	500
pan Doc. Ing. František Kostelanský	300	pan Stanislav Truhlář	500
paní Ing. Helena Kotlíková	250	pan František Tumajer	300
pan RNDr. Václav Koula	500	paní Jaroslava Valentová	400
pan Adam Kretschmer	580	pan Václav Vokál	500
pan Arnošt Krůl	1000	pan Zdeněk Záboj	300
pan Josef Kuchařík	300	paní Pavlína Žabenská	300

Všem sponzorům vyslovuje výbor Rosa klubu ČR srdečné díky, Dr. J. Thomas, předseda

Všem členům, kteří se v roce 2012 dožijí významného životního jubilea přejeme mnoho zdraví, osobní a rodinné pohody do dalších let!

Výbor Rosa klubu ČR

98	panu Josefu Ferbasovi z Hradce Králové	80	panu Miroslavu Bicerovi z Líšova panu Josefu Tichému ze Žalhostic paní Věře Tomáškové z Přerova panu Josefu Hruškovi z Velimi panu Ing. Bohumíru Stojarovi z Brna paní Jitce Grigarové z Prahy panu Adamu Kretschmerovi z Nové Paky paní Ivanu Kličkovi z Poděbrad paní Pavle Janíkové z Uherského Hradiště
92	panu Arnoštu Krůlovi z Orlové	70	paní Ing. Věře Mynářové z Plzně paní Marii Krtičkové z Hradce Králové paní Marii Cibulkové z Chrudimi paní MUDr. Věře Hubkové z Hradce Králové paní Marii Vajglové z Hradce Králové
91	paní Emilii Malé z Kroměříže	60	paní Ivaně Bucanové z Trhové Kamenice paní Ing. Marii Černíkové z Tršic panu Doc. RNDr. Lubomíru Opletalovi z Hradce Králové paní Doc. RNDr. Jiřině Spilkové z Hradce Králové panu Josefu Kuchaříkovi ze Starého Jičína panu Ing. Jiřímu Pirnerovi z Hradce Králové
90	panu Karlu Novákovi z Kralup/V panu Jaroslavu Dolanskému z Olomouce panu Oldřichu Šafářovi z Prahy-Kbel		
89	paní Marii Karáskové z Dohalic panu Jiřímu Pozníkovi z Hradce Králové paní Marii Laškové z Prahy Vinohrad		
88	paní Drahomíře Dolanské z Olomouce paní Boženě Grigorovové z Prahy		
87	paní Žofii Šnajdrové z Hustopeče/B. panu Doc. Ing. Bohumilu Jašovi z Brna		
86	panu Josefu Peřinovi z Vamberka paní Olze Schmiedové ze Slaného panu Ing. Václavu Klímovi ze Soběslavi paní Květoslavě Balašové z Prahy panu Františku Tumajerovi z Ondřejovic panu Ing. Josefu Stohrovi z Telče		
85	panu Miroslavu Novákovi z Hradce Králové panu Ing. Bohumilu Vojtkovi z Brušperku		

Soupis sestavila Ing. Alena Haberhauerová

Kalendář růžářských a zahradnických akcí v roce 2012

DOMA	TERMÍN	MÍSTO
Valná hromada členů Rosa klubu ČR	3. březen	Praha, SÚJB
For GARDEN 2012, 6. veletrh zahradní architektury, nábytku a techniky, www.for-garden.cz	22. – 23. březen	Praha – Letňany, výstaviště
Tržnice Zahrady Čech	4. – 8. duben	Litoměřice, výstaviště
Dům a zahrada Louny	12. – 15. duben	Louny, výstaviště
FLORA Olomouc – jarní etapa; viz www.flora-ol.cz	19. – 22. duben	Olomouc, výstaviště
Dny otevřených dveří Rozária Rosa klubu v Hradci Králové-Kuklenách	16.6. (13-17h), 18.6. (10-17h)	Hradec Králové-Kukleny
První mezinárodní výstava růží Podunajska pořádaná Rosa Klubem Slovakia a dalšími	5. – 6. červen	Dunajská Lužná
alternativní termín, aktuální informace: frantisek.glvac@zoznam.sk	11. – 12. červen	Dolná Krupá
RŮŽOVÁ ZAHRADA – CELOSTÁTNÍ VÝSTAVA RŮŽÍ A LETNÍCH KVĚTIN, www.vll.cz	14. – 17. červen	Lysá n. Labem, výstaviště
Slavnosti pětileté růže, 24. ročník, www.ckrumlov.cz/slavnosti-s-fotogalerií	22. – 24. červen	Český Krumlov
SEMPRA FLORA Dny otevřených dveří – balkonové květiny, www.sempraflorea.cz	22. – 23. červen	Holice
Den otevřených dveří Růžové školky manželů Pelcových, blíže http://ruze.unas.cz	1. polovina července	Sobotka, Březenská 386
KVĚTY 2012, 16. celostátní výstava ČZS, www.zahradkari.cz; www.vll.cz	12. – 15. červenec	Lysá n. Labem, výstaviště
Sempra Praha – Dny otevřených dveří, www.sempra.cz	11. – 12. srpen	Veltrusy
Klatovský karafiát http://www.zahradkari.cz/szo/klatovskekarafiaty/index.htm	5. – 14. červenec	Klatovy
Výstava květin a zeleniny, tradiční výstava na vodním hradu; http://www.budyne.cz/	28. – 30. červenec	Budyně nad Ohří, vodní hrad
FLORA Olomouc – letní etapa, současně Letní zahradnické trhy, viz www.flora-ol.cz	16. – 19. srpen	Olomouc, výstaviště
Zahrada Vysočiny - výstava mečíků a jiřínek	7. – 10. červenec	Žirovnice, zámek
Růže a květy podzimu, tradiční výstava	6. – 8. září	Kladno, Kleinerova 1477
Zahrada Čech – 34. ročník nejnavštěvovanějšího zahradnického veletrhu	14. – 22. září	Litoměřice, výstaviště
Flora Olomouc – podzimní etapa, www.flora-ol.cz	11. – 14. říjen	Olomouc
Brněnská růže, floristická soutěž, informace: www.vonekl.cz	3. listopad	Brno

VE SVĚTĚ	TERMÍN	MÍSTO
12. Mezinárodní konference o starých růžích, www.heritageroses.jp	30. 5. – 6. 6. 2012	Sakura, Japonsko
16. WFRS Convention, www.rosafrika2012.co.za	11. – 18. 10. 2012	Sandton, South Africa

Další zahradnické výstavy a bližší informace jsou uvedeny na adrese

www.zahradkari.cz/vystavy

Všechny růžařské akce pro rok 2012 po celém světě jsou uvedeny na adrese

www.worldrose.org

Šedě označené termíny nejsou jisté, nutno ověřit u pořadatelů!

Data konání slavnostního vyhlášení vítězů v soutěžích nových růží v roce 2012 -

Zařadte si je do itineráře své cesty do zahraničí!

Místo	Datum	Místo	Datum
Barcelona	4. 5.	Saverne	20. 6.
Monaco	5. 5.	Baden-Baden	19. 6.
Madrid	25. 5.	Belfast	19. 6.
Řím	19. 5.	Baden bei Wien	červen
Monza	25. 5.	Ženeva	16. 6.
La Tacita, It.	21. 5.	St. Albans	červen
Nantes	1. 6.	Kortrijk	29. 6.
Lyon	8. 6.	Haag	5. 7.
Paříž-Bagatelle	16. 6.	Dublin	xx
Hradec Králové	16. 6.	Glasgow	24. 8.
		Le Roeulx	7. 9.

Šedě označené termíny soutěží nebyly do uzávěrky zpravodaje na www.worldrose.org zveřejněny, nutno ověřit!

Zprávy z Českého zahrádkářského svazu

V roce 2011 vyšly ještě Věstníky 3/2011 a 4/2011 a jsou veřejně dostupné na www.zahradkari.cz/dokumenty/vestnik.php. Zabývají se obšírně právníckou problematikou zahrádkářství (ČZS poskytuje právní poradenství), přípravou na 55. výročí založení ČZS, seznam vyznamenání na rok 2012 (cca 1000 vyznamenání; výbor Rosa klubu bohužel promeškal termín, musíme to napravit v roce 2013, kdy slavíme 45. výročí), hodnocení výstav (Rosa klub pochválen za účast na Květech 2011), termíny výstav 2012, výsledky soutěží apod.

Rosa klub ČR obdržel bronzovou medaili a přátelé RNDr. Jiří Žlebčík, Věra Milerová, Věra Milerová ml. a Michaela Pelcová obdrželi **Čestné uznání ČZS** za expozici růží na výstavě Květy 2011 v Lysé nad Labem. Blahopřejeme! Čestná uznání budou oceněným předány na Výroční členské schůzi 3. března 2011.

J. Thomas

Opravdu nenáročné růže

Odpočinek lze chápat různě, někdo tak činí v poloze naprosto nehybné, někdo při mírné práci fyzické i duševní. Pokud člověk na zahradě koná vše v letu uháněn termíny agronomickými i jinými; není to již odpočinek. Růže jsou v povědomí veřejnosti chápány jako rostliny vysoce ušlechtilé, a proto také vysoce náročné na péči. Podívejme se, v čem ta náročnost je a kde by se dala nějak ošidit, aniž by silně utrpěl pěstitelský výsledek.

Ochrana před zimou spočívá v nahrnutí rostlin nebo lépe v přivezení půdy či kompostu. Dá se však říci, že horší prací je předjarní úklid a opětovné zarovnání terénu, protože se musíme dostat až ke keřům a růže píchají. Dalším úkolem bývá základní řez, který je nutno udělat po odhrnutí; tedy ve stejnou předjarní dobu. I když jsou jeho pravidla poměrně jednoduchá, ne každý má odvahu na růže radikálně sáhnout nůžkami či dokonce zahradnickou pilkou. Nad hromadou ostnitých větví se pak vynořuje klasická otázka: „Kam s tím“. Další prací kolem růží je ovšem také řez odkvetlých lodyh během roku a zejména na podzim po příchodu mrazů. I když jde jen o odstranění odkvetlých rozvětvených květenství, je to práce důležitá ba nezbytná, neboť nám umožňuje přístup do růžové výsadby. Ne vždy nutné bývají další zákroky na zahradě jako je zalévání, hnojení i přihnojování na list, postřiky proti chorobám a škůdcům. Pokud chceme růže pěstovat bez práce, nepočítáme se stavbou opěrné konstrukce nebo skalky.

Z uvedeného plyne, že ideální růží je rostlina vysoce mrazuvzdorná bez lidského přičinění, nevyžadující každoroční hluboký řez, odkvétající bez nevzhledných zaschlých květů, nevyžadující upevňování ke konstrukci. Tvorba šípků by neměla keř vysilovat, neměl by být přímo ničen každým suchem. Houbové choroby by se na růži měly vyskytovat v takové míře, aby rostlinu vážně nepoškozovaly a nekazily estetický dojem. Pracovně nenáročná růže nebude vysazena v klasickém záhoně, neboť ten se musí pravidelně okopávat a plet. Naše zásady minimální péče se týkají už „zabydlených“ rostlin. Pochopitelně budeme muset vynaložit určitou práci, která se nedá odbýt, na přípravu půdy, vlastní výsadbu, zálivku, ochranu v první zímě a první řez.

Než se pustíme do vybírání vhodných druhů a odrůd je třeba připomenout, že místo pro výsadbu musí být (až na několik výjimek) dobře osluněné; vhodná je normální půda hlinitá nebo hlinitopísčité, bez vytrvalých plevelů. Ideální výsadba pak je podzimní o 5 cm hlouběji, než sazenice rostla ve školce.

Botanické druhy růží

Jednotlivé květy těchto divokých druhů někdy nebývají zvláště nápadné, ale krásu dohánějí množstvím. Vnímavému pozorovateli jistě neujde půvab šípků a někdy i zajímavé zbarvení listů. Botanické růže ponecháváme růst volně; bez pravidelného řezu.

Růže bedrnikolistá, *Rosa pimpinellifolia* (syn. *R. spinosissima*, *R. myriacantha*)

Divoce roste v západní, jižní i střední Evropě; pak v západní Asii i dále na východ. U nás se s ní můžete setkat na suchých lesostepních místech roztroušeně na jižní Moravě a velmi vzácně v Českém Středohoří. Keř je obvykle vysoký jen asi 80 cm, větvičky mají mnoho jemných ostnů. Kvete mezi prvními růžemi, ovšem nepřilíš dlouho. Barva botanického druhu je u nás bílá.

Prázdné květy jsou široké asi 5 cm. Růže bedrníkolistá má mezi ostatními naprosto zvláštní barvu šípků. Jsou totiž nedozralé nafialové, zralé pak takřka úhlově černé. Vzhledem ke kulatému mírně zploštělému tvaru a velikosti asi 10 x 12 mm docela připomínají borůvky. V září, kdy má list brzo bronzovou barvu, vypadají porosty této růže na dálku zvláštně. Růži bedrníkolistou je možno použít k nízkému olemování plochy, jako předsadbu vyšších keřů, vysadit k terase nebo do sousedství skalky či trvalkového záhonu. Jedná se o druh naprosto nenáročný; snáší dobře sucho i mrazy. Tato růže se množí i mírně do okolí šíří kořenovými výmladky. Plochu pro ni určenou je proto vhodné pod zemí ohraničit. Mimo dělení je možno také počátkem léta snadno řízkovat.

Růže Hugova, *Rosa hugonis*

Tento druh růže roste divoce ve střední Číně. Mohutný košatý keř může být po letech i 4 m vysoký a také tak široký. Ani svými drobnějšími listy a takřka bezostnými větvičkami růži moc nepřipomíná. Kvete velmi brzy; v měsíci květnu, tedy v době, kdy na růže ještě ani nepomyslíme. Květy jsou prázdné, jasně žluté barvy, široké asi 5 cm. Květy větvičky často docela obalují. Růže poměrně brzy odkvétá, ale zajímavé jsou i tmavě červené, zploštělé kulovité asi 10 x 12 mm velké šípky. Růže Hugova je dřevina vhodná vysloveně pro velké plochy, řezem ji nelze omezovat. Druh se uplatní třeba v okrajovém olemování zahrady keří. Může docela dobře růst vedle třeba pastorylu nebo šeříku. Vysazovat musíme ovšem minimálně dva metry daleko. Z pěstitelského hlediska jde o rostlinu naprosto nenáročnou; dá se množit výsevem semen.

Růže jablíčkonosná, r. jablíčková, r. měkká, *Rosa villosa* (syn. *R. pomifera*, *R. mollis*)

Růže roste divoce v severozápadní i střední Evropě až po Pobaltí; na území ČR původní výskyt není. Keř je nevysoký, asi 150 cm a ve volném prostoru roste spíše poněkud bochníkovitě do šíře. List je našedlý. Nenápadné prázdné světle růžové květy v listech docela unikají pozornosti; jsou asi 4 cm široké. Na rostlině nevydrží dlouho, ale význam tohoto druhu pro zahrady je jinde. Koncem srpna se probarvují do červena vejčité měkké šípky, dlouhé asi 25 mm. V tu dobu je růže na zahradě nepřehlédnutelná. Pro kuchyňské využití musí nastat sklizeň brzo, protože

šípky záhy opadnou. Růže jablíčkonosná je vhodná pro výrobu zdravých protlaků a rosolů; nedá se ovšem sušit. Růži je nejlépe vysadit do skupiny stejně vysokých keřů nebo předsadit před vyšší keře. Nemá zvláštní požadavky, keře se dají opatrně rozdělit nebo na počátku léta řízkovat.

Růže převislá, r. alpská,

Rosa pendulina (syn. *R. alpina*)

Druh je možno v přírodě nalézt v horách od Pyrenejí po střední a jihovýchodní Evropu. V ČR se

vyskytuje roztroušeně v horských a podhorských krajích, nejčastěji na stinných místech kolem potoků. Rostlina je tedy chladnomilná a vlhkomilná, což je mezi růžemi výjimečné. Další pozoruhodnou a zahradnický příhodnou vlastností je bezostnost mladých větví. Keř je vysoký asi 150 cm s prutnatými výhony. Prázdný květ je sytě růžové barvy; šířky asi 5 cm. Růže kvete jen počátkem léta. Nezvykle velmi dlouhého lahvicovitého tvaru jsou však dolů visící šípky. Dosahují délky až 35 mm při šířce 10 mm. Růže alpská se dá dobře využít i na polostinná místa. Dbáme ovšem toho, aby místo nebylo suché a rostlina nebyla přerůstána svými sousedy. Druh tvoří podzemní výběžky.

Růže sivá, *Rosa glauca* (syn. *R. ferruginea*, *R. rubrifolia*)

Roste divoce roztroušeně či spíše vzácně v jižní a střední Evropě; nejbližší je známa ze Štiavnických vrchů a Nízkých Tater. Vzpřímeně rostoucí keř dosahuje asi 2,5 m výšky. Již z dálky je mezi jinými růžemi tento druh rozlišitelný podle zvláštní našedle nafialovělé a načervenalé barvy listů. Kvete obvykle počátkem června, květy jsou sytě růžové, prázdné, široké asi 4 cm; tedy drobnější. Nezralé šípky jsou nejprve nezvykle kaštanové barvy, až později červené. Tvar je vejčitý o délce asi 2 cm. Keř obalený šípkami patří mezi ozdoby zahrady nebo parku. Růže je vhodná do skupiny mezi stejně vysoké keře, ale hodí se i pro solitérní vysazení do travnaté plochy nebo před bílou stěnu. Druh je nenáročný, snese i slabé přistínění, dá se dobře množit výsevem semen.

Růže svraskalá, *Rosa rugosa*

Tato zvláštní růže provází mořská pobřeží východní Asie; tedy Sachalinu, Kamčatky, Koreje, Japonska. Druh se využívá pro zpevnění písčných pobřeží v západní Evropě, Německu, Dánsku, Polsku. Na některých místech, kde tuto růži lidé vysadili, se daří tak dobře, že zplaňuje a šíří se, jak se to děje třeba na západě USA. Růže svraskalá tvoří asi 120 cm vysoké keře velmi širokého tvaru. Větvičky jsou neobyčejně husté a kruté ostnité; porost této růže je prakticky neprůchodný. Listy mají zvláštně zvlněný a lesklý povrch (svraskalý), podle něhož se dá tento druh snadno poznat od všech jiných. Vonící prázdný květ je na divokou růži mimořádně velký, až 9 cm, výrazně fialově červené barvy. I když hlavní období květu je na počátku léta, objevují se ojedinělé květy i později. Potom rostlina má již i temně červeně probarvené šípky; vypadá to zajímavě. Šípky jsou kulovité až zploštělé kulovité, měkké, dužnaté, velké i 3,5 cm. Dají se tedy v kuchyni použít na protlaky, nikoliv ovšem na sušení. Růže svraskalá je rostlina skoro nezničitelná a díky přímořskému výskytu v postříkové zóně přibojí snášející dokonce i zasolení u cest. Mimo zahrad se tato růže často sází do parků i jiné veřejné zeleně. Jediné, co může rostlinu poškodit je vápenitá půda na vysychavém stanovišti. Druh byl a je hojně využíván pro křížení s jinými růžemi; tak vznikla skupina *rugosa* hybridů. Je třeba trochu varovat před rozrůstavostí růže svraskalé, místo pro ni určené je dobré mít ohraničeno třeba komunikací nebo v půdě ukrytou překážkou. Druh se dá množit dělením, řízkováním i semenem.

Odrůdy růží

'Blanka'

Ve skupině sadových růží odvozených od růže svraskalé (*Rosa rugosa*) tedy *rugosa* hybridů, představuje odrůdu s úhledným prázdným čistě bílým a asi 7 cm velkým květem. S ním pěkně

ladí sytě zelený list s lesklým zvlněným povrchem; jak to bývá typické pro rugosa hybridy. Odrůda byla vyšlechtěna nedávno v Průhonících u Prahy (Benetka 1993). Růže dorůstá do výšky kolem metru a je také tak široká. Postupně se šíří do okolí, a tak jsou na místě zábrany kolmo položené do půdy. Růže květ v menší míře opakuje i v létě a začátkem podzimu. Tehdy květy ladí s výraznými kulatými dužnatými červenými šípky. Odrůda je naprosto nenáročná. Dá se využít na okraj pozemku do jakékoliv půdy s výjimkou vysloveně suchých a vápenitých. Při řezu upravujeme tvar odstraňováním květenství pozdě na podzim. Občas v předjaří rostlinu radikálně zmladíme řezem nejstarších výhonů až u země. Odrůda se dá množit řízkováním i dělením.

'Blossomtime'

Dostí u nás známá sadová růže je amerického původu (Neal, Bosley, 1951). Keř je asi dva metry vysoký. Růže se dá po vyvázání ke konstrukci použít i jako pnoucí. Z červeně růžového poupěte se nečekaně rozvíjí květ světle růžový. Velikost dobře plného květu je asi 9 cm; kvetení se opakuje. Nevýhodou je, že růže je poněkud častěji napadána padlím. Dále je nutno přiznat, že po odkvětu není opad plátků dokonalý a někdy vznikají nevzhledné útvary. Také u této růže péči omezíme na občasnou zmlazení.

'ČSR'

Zvláštní jméno dal této růži v roce 1933 známý náš šlechtitel Jan Böhm v Blatné v jihozápadních Čechách. Střídající se barvy na květu měly připomínat barvy na státní vlajce. Bílá a červená se povedla, i když popravdě řečeno jde o světle růžovou a červeně fialovou. Modrá je jen stěží představitelná. Odrůda patří do skupiny růží sadových a nebude tedy vyžadovat žádný radikální řez a ani zimní přihrnování. Kvete opakovaně a velikost květu je asi 7 cm. Keř je vysoký až 180 cm a také značně široký. Při výsadbě tedy volíme solitérní umístění. Pěkná je ovšem i skupina o třech rostlinách s opravdu minimální metrovou vzdáleností při výsadbě mezi sebou. Růže má tu výhodu, že vydrží i polostín.

'Dagmar Hastrup' (syn. 'Frau Dagmar Hastrup')

Starší německý rugosa hybrid (Hastrup 1914) dosahuje výšky přibližně 90 cm. Asi 8 cm široký prázdný květ je světle růžové barvy. Růže kvetení opakuje. Je to typický rugosa hybrid se všemi již uvedenými přednostmi i nedostatky, z nichž je potřeba upozornit zejména na rozšiřování podzemními výběžky. Ty nám ovšem umožňují získat snadno silné další rostliny. Odrůda se dá množit též řízkováním.

'Diamant'

Pěkná nová německá (Kordes 2001) půdopokryvná růže se často prodává a získala i četná ocenění. Bílý prázdný květ asi 6 cm velký ladí s temně zeleným listem. Odrůda je asi 80 cm vysoká; kvetení opakuje. Růže je snadno řízkovatelná. Tvar porostu jen v předjaří zarovnááme; jiné péče netřeba.

'F. J. Grootendorst'

Podle typického a nezaměnitelného tvaru květu se tato odrůda někdy označuje jako karafiátová růže. Odrůda byla vyšlechtěna v Nizozemsko (de Goey 1915). Sadová růže patří mezi rugosa hybridy, což však není příliš patrné. Keř dorůstá výšky asi 220 cm. Květy jsou plné, tmavě růžové

načervenalé, velké asi 5 cm. Kvetení se opakuje. Růže je velmi otužilá, vhodná i na okraje ploch, snáší i určité zastínění. Výhony v předjaří zkracujeme jen mírně. Pro kombinace lze doporučit další dvě odrůdy naprosto stejného vzrůstu i tvaru květu, jenž se liší jediné barvou květu. Jemně růžová je 'Pink Grootendorst' (Grootendorst 1923, Nizozemsko), bílá jen někdy lehce narůžovělá 'White Grootendorst' (Eddy 1962, USA).

'Frühlingsgold' (syn. 'Spring Gold')

Růže patří stejně jako několik podobných odrůd počínajících „Frühlings“ mezi mohutné sadové růže. Jde o keře výjimečných kvalit, velmi všestranně otužilé, které vyšlechtil v Německu Kordes. Výška je po letech až 3 m; a musíme počítat se šířkou dvou metrů, což se nedá ovlivnit řezem. Záplava květů se objevuje na rozhraní jara a léta. Odrůda 'Frühlingsgold' (1937) má až 10 cm velký květ barvy bílé světle žluté s poněkud tmavším středem; intenzivně voní. Růže mívá 9 až 16 plátek, střed je volný. Okrasnou hodnotu mají koncem léta také tmavě červené, kulovité zploštělé šípky, jenž dosahují šířky až 30 mm. Růže se dá začlenit do řady stejně vysokých keřů. Z péče přichází v úvahu jen občasné zmlazení vyřezáním nejstarších větví až u země.

'Generál Štefanik'

Dosti známá odrůda šlechtitele Jana Böhma (1931) z Blatné v jihozápadních Čechách vyniká nad jiné sadové růže sytější fialovou barvou. Velikost květu je 6 cm. Květ je hustě plný a silně voní. Odpustíme takové růži pak i okolnost že rozkvétá jen na počátku léta. Tato sadová růže je mohutně rostoucí keř vysoký asi 130 cm a značně široký. Vyžaduje samostatnou výsadku na volné travnaté ploše, ale nikoliv na slunečním úpalu. Péči omezíme na občasné zmlazení.

'Geschwind's Nordlandrose' (syn. 'Geschwindova Polární')

Na Slovensku v Krupině vyšlechtil Rudolf Geschwind mnoho pozoruhodných růží. Uvedená odrůda z roku 1884 je možná z nich nejotužilejší. Jedná se o mohutný keř; tedy růži sadovou. Záplava asi 5 cm velkých květů je tmavě růžová až fialová. Keř kvete počátkem léta a upozorní na sebe též vůní. Růže dorůstá až 3 m, dá se tvarovat i jako pnoucí a přivazovat ke konstrukci. Hlavní uplatnění se ovšem nabízí v řadě stejně vysokých jiných okrasných keřů, kde se určitě neztratí ani po letech. Sázíme na vzdálenost 1,5 m od jiných rostlin.

'Heidetraum' (syn. 'Flower Carpet')

Výrazná a oceňovaná půdopokryvná růže vznikla v Německu (Noack 1988). Plně květy jsou

velké asi 6 cm, tmavě růžové. Při plném rozkvětu se ukazuje prázdný střed. Porost dosahuje výšky asi 80 cm, plochu dobře kryje a květ opakuje. Potěší i šípký. Růže je dobře řízkovatelná. Péče stejná jako u jiných půdopokryvných růží; tedy minimální.

'J. G. Mendel' (syn. 'Mendel') - fotografie na druhé straně obalu

Odrůda nesoucí jméno zakladatele genetiky nemohla vzniknout jinde než u nás, přesněji v Želešicích u Brna (Urban 1989). Růže představuje přechod mezi mnohokvětou floribundou a sadovou odrůdou. Tomu odpovídá i výška asi 120 cm. Barevně jde o zvláštní přechod z oranžově světle červené do růžové. Plné, asi 8 cm velké květy se objevují opakovaně až do podzimu. Nápadný je také tmavý list. Jde o velmi pěknou a bezproblémovou růži.

'Jabloňový Květ'

Rugosa hybrid, který si získává stále větší popularitu. Růže byla vyšlechtěna v Průhoncích (Benetka 1986). Silně ostnitá sadovka je vysoká asi 120 cm. Prázdný květ nevšední, velmi působivé barvy, kde bílá je na okraji tence lemovaná světle růžovou. Nerozvitě poupě je celé světle růžové. Květ je široký asi 8 cm, květenství se opakuje během léta. Nenáročná odrůda se dá kombinovat s dalšími rugosa hybridy. Množí se dobře řízkováním.

'Knirps'

Odrůda (německy skrček) si už získala sympatie mnoha pěstitelů i u nás. Růže pochází z Německa (Kordes 1997) a má četná ocenění při hodnoceních. Porost kvete opravdu velmi bohatě a opakovaně. Plocha je dobře pokryta; výška asi 80 cm. Květy jsou tmavě růžové o průměru 5 cm. U růže bylo ověřeno řízkování. Pěstování je snadné, péče jako u jiných půdopokryvných růží.

'Koré' (syn. Coré)

V mnoha našich školkách potkáte tuto dobře rostoucí sadovou růži. Byla vyšlechtěna v Želešicích u Brna (Urban 1980), oceněna na mnoha výstavách, a kdyby měla patřičnou reklamu, určitě by se stala odrůdou světovou. Za velkou přednost považuji to, že růže snadno dosahující velikosti dvou metrů má květy velké 10 cm. Barva je růžově fialová, plný tvar v kvalitě čajohybridů. Růže kvete opakovaně a bohatě, dá se řezat do vázy. Občas některý silný výhon značně

převyší okolní; pak jej můžeme zkrátit. Z další péče přichází v úvahu jen občasné vyřezání zimu poškozených nebo příliš starých výhonů. Byla ověřena možnost množení z letních řízků.

'Lichtkönigin Lucia'

Sympatické a ojedinělé na této mohutné sadové růži je žluté zbarvení květu, proto se někdy pěstuje po vyvázání k opoře jako růže pnoucí. Všude pěstovaná a ceněná růže vznikla v Německu (Kordes 1966). Rostlina dorůstá do výše až 2,5 m. Úhledné poupě je žluté se světle červeným lemováním, asi 10 cm velký květ mívá někdy volný střed. Současně s opakujícím se kvetením se objevují zploštělé kulovité přes 2 cm velké šípky. Právě kombinace žlutých květů a červených šípků je velmi působivá. Růže po dosažení své velikosti je odolná, nevyžaduje zvláštní péče a dá se i množit i z letních řízků.

'Maigold' - fotografie na druhé straně obalu

Na velkou sadovou růži má odrůda květ neobyčejné barvy, kde se světle oranžová prolíná se světle růžovou. Odrůda vznikla v Německu u Kordese v roce 1953 a od té doby získala četná ocenění. Květ je též dokonalého, plného tvaru, velikosti asi 8 cm a vždy intenzivně voní. Jediným nedostatkem zůstává tedy doba květu omezená na počátek léta. Keř po letech dorůstá 2,5 m. Růže je ideální zejména pro solitérní umístění a nevyžaduje žádné péče mimo občasné ho vyřezání nejstarších výhonů těsně u země.

'Märchenland' - fotografie na druhé straně obalu

Sadová německá růže (Tantau 1946) dorůstá asi 140 cm a má větve mírně obloukovitě skloněné. Poupě je sytě růžové, ale při rozvíjení se nečekaně objevuje i žlutý podtón. Plně rozvitý květ je růžový. Růže kvete hojně a opakovaně v početných květenstvích. Velikost plného květu lze charakterizovat jako střední; tedy 8 cm. Růže intenzivně voní, je vhodná též k řezu a je velmi dobře řízkovatelná. Odrůda se dá směle doporučit, vyžaduje jen minimální péči.

'Mozart'

Starší německá sadová růže (Lambert 1937) má sice prázdný květ jen asi 3 cm velký, ale přesto je na zahradě nepřehlédnutelná. Nabízí doslova záplavu květů výrazně dvoubarevných, kde bílý střed přechází do tmavě růžově fialového olemování. Květy intenzivně voní. Kvetení se opakuje a pěkně vypadají i šípky. Keř dorůstá asi 1,5 m a je i hodně široký. Růže je otužilá někdy ovšem více trpí černou skvrnitostí. Keř nalezne uplatnění v řadě jiných stejně vysokých dřevin.

'Nevada'

Odrůda je mohutně rostoucí sadová růže, která dosahuje výšky až 2,5 m a také značné šíře. Byla vyšlechtěna ve Španělsku (Dot) již v roce 1927. Vyniká abnormálně velkými prázdnými bílými květy, jež mají průměr i 10 cm. Růže kvete mezi prvními někdy již koncem května. Květ později zparvidla neopakuje. V období květu je ovšem na zahradě nepřehlédnutelná. Může třeba pozemek lemovat v řadové výsadbě. I přes svůj původ je tato odrůda naprosto otužilá a péči můžeme omezit na občasné zmlazování odstraněním starých výhonů těsně u země.

'Postillion'

Nová a velmi zdařilá i oceňovaná německá sadová růže (Kordes 1998) se občas pro své kvality pěstuje i vyvazovaná k opoře jako pnoucí. Ze světle červeného poupěte se rozvíjí jemně žlutý 10 cm velký dobře plný květ. Růže vyniká vůní a mimořádnou trvanlivostí ve váze. Kvete opakovaně. Rostlina dosahuje výšky až 2,8 m. Odrůda je všestranně otužilá a spokojí se s minimální péčí. Mezi další klady patří ověřená řízkovatelnost na počátku léta.

'Přelud'

Tuto odrůdu vysokou asi 80 cm můžeme zařadit mezi floribundy, případně velkokvěté floribundy. Pro zvláštní květ je vhodná jak k záhonovým výsadbám ve větším množství, tak k solitérnímu umístění. Růže byla vyšlechtěna v Želešicích u Brna (Urban 1989). Název je velmi výstižný pro kombinaci růžové a červené barvy. Květ je plný, velký asi 8 cm; kvetení se opakuje. Růže je pěstitelsky nenáročná, v předjaří řežeme asi do poloviny výšky rostliny.

'Queen Elizabeth' (syn. 'The Queen Elizabeth Rose')

Velice slavná a stále hojně pěstovaná americká růže (Lammerts 1954) se stala dokonce charakteristickou odrůdou pro skupinu velkokvětých floribund. Dokonalé plné jemně růžové květy jsou uspořádány v málo početných květenstvích. Zvláště vyrůstají ovšem také výhony nesoucí pouze jediný květ. Dříve byla tato růže také často u nás pěstována ve sklenících.

Rozvitý plný květ je velký asi 10 cm. Pokud růži v předjaří zkrátíte na polovinu, dorůstá asi 130 cm. V teplém klimatu nížin si můžeme dovolit ovšem růži výrazněji nežezat a pak dosáhne v plné kráse i přes dva metry a může být samostatně vysazena. Zbývá dodat, že růže neúnavně kvete a dá se v létě řízkovat.

'Robusta'

Růže vyniká sytě červenými květy a vůbec nevádí, že mají jen 5 plátků. Keř asi 160 cm vysoký má i pěkný lesklý, sytě zelený list a výrazné šípky. Květy jsou velké asi 7 cm. Odrůda vznikla v Německu (Kordes 1979). Řadíme ji mezi typické sadové růže. Péče je proto minimální a omezí se na občasné zmlazování.

'Rosarium Uetersen'

Růže je pěstovaná někdy jako sadová na volném prostranství, někdy jako pnoucí u konstrukce. V každém případě tato německá odrůda (Kordes 1977) vyniká na dálku množstvím růžově čer-

vených květů. U keře bez opory můžeme počítat s výškou 2 m, plné květy jsou velké asi 9 cm. Kvetení se opakuje. Starší keř občas u země zmlazujeme.

'Roter Korsar' - fotografie na druhé straně obalu

Nová německá sadová růže (Kordes 2004) rychle získává i u nás ocenění a oblibu. Keř dosahuje výšky asi 2,3 m. List je při rašení načervenalý, květ sytě červený, volně plný, velký asi 8 cm. Kvete opakovaně. Podle prozatímních zkušeností je růže nenáročná a spokojí se stejnou minimální péčí jako jiné sadové růže.

'Rotes Phaenomen'

Tento rugosa hybrid byl vyšlechtěn v Německu (Baum 1980). Sadová růže dorůstá asi 130 cm. Zvláštěností je velice tmavá fialově červená barva květů, jež jsou asi 7 cm velké, plné s volným středem. Odrůda kvete opakovaně. Využití růže i vysoká odolnost je stejná jako u jiných rugosa hybridů. Při výsadbách doplňuje sestavu o nezvyklou barvu.

'Royal Bassino'

Půdopokryvná růže výrazně červené barvy je německého původu (Kordes 1991). Výška porostu je 90 cm, prázdné květy s 5 plátky jsou velké asi 7 cm. Kvetení se opakuje. Růže se dá bezproblémově řízkovat a svou barvou oživí výsadby podobných odrůd. Na péči nemá zvláštní nároky.

'So Pretty'

Čerstvá novinka mezi růžemi je tato francouzská odrůda (Meilland 2005), na níž jsou zvláštní ozdobné sytě žluté prašníky, které vytrvávají i po odkvětu. Květ je volně plný, středně velký (8 cm), velmi výrazně světle červené barvy. Růže získává oblibu a ocenění. Odrůda výškou asi 110 cm i stavbou květenství tvoří přechod mezi floribundou a sadovou růží. Kvete opakovaně. S pěstováním nebudou problémy.

'Scarlet Meidiland'

Tato francouzská (Meilland 1986) půdopokryvná růže získala již četná ocenění. Upoutá květy sytě červené barvy, které jsou velké asi 4 cm. Porost je vysoký přibližně 80 cm. Kvetení se opakuje, odrůda se dá dobře řízkovat. Využití a péče je stejná jako u jiných půdopokryvných růží.

'Schneeflocke'

Krásná a oceňovaná půdopokryvná německá (Noack 1991) růže. Vzhledem k typu růstu a velikosti květu (7 cm) je někdy řazena i mezi floribundy. Barva je čistě bílá, květ plný s prázdným středem. Růže dorůstá jen 60 cm. Kvetení se opakuje, odrůda se dá dobře řízkovat. Na péči nemá zvláštních nároků, občas jen upravíme a sjednotíme výšku porostu.

'Sommerabend'

Nízká (50 cm) půdopokryvná německá (Kordes 1993) růže. Odrůda je oblíbena a oceňována. Květ je výrazně sytě červené barvy; je prázdný o pěti plátcích. Velikost asi 6 cm. Růže kvete opakovaně; je dobře řízkovatelná. Péče je stejná jako u jiných půdopokryvných odrůd.

'Tumbling Waters'

Pěkná dánská (Poulsen 1996) půdopokryvná růže se dá podle růstu a typu květenství řadit také mezi polyantky. Výška porostu je do metru, barva květu čistě bílá, velikost asi 5 cm. Růže kvete opakovaně a snáší i určité zastínění. Výrazné jsou červené asi 7 mm velké kulaté šípky. Dá se v létě řízkovat. Pěstujeme jako jiné půdopokryvné růže.

'Veilchenblau' (syn. 'Blue Rambler')

Stará německá odrůda (Schmidt 1909) má mezi velkými sadovými růžemi stále své nezastupitelné místo. Způsobuje to zvláštní barva ve fialových odstínech i nápadně intenzivní vůně. Mezi další přednosti patří okolnost, že je skoro bezostná. Růže vykvétá počátkem léta záplavou květů asi 4 cm velkých. Keř této sadové růže dorůstá i do výšky přesahující 3 m a dá se označit jako všestranně otužilý. Odrůdu můžeme ovšem také přivazovat k opoře a pěstovat jako růži pnoucí. Nejlepší uplatnění asi najde ve skupině v stejnou dobu kvetoucích sadových žlutých nebo bílých růží, s nimiž vytváří barevné kontrasty. Také u této růže péči omezíme na občasné zmlazení.

'Violeta'

Mohutná sadová růže sice patří mezi rugosa hybridy, ale od příbuzných odrůd se značně liší. Vznikla v Průhonicích (Benetka 1996). Keř s drobnějším listem dosahuje výšky až 3 metry. Květy jsou jen 4 cm velké, fialově růžové, prázdné. Velmi odolná odrůda nalezne uplatnění na okrajích pozemku, či na místech málo využívaných.

'Westerland'

Ve světě i u nás dobře známá, často pěstovaná a oceňovaná německá růže (Kordes 1969). Vyniká nad jiné oranžově světle červenou barvou, což je ve spojení s výškou keře až 2,5 m ojedinělé. Není pak divu, že se také tato sadová růže vyvazuje i ke konstrukcím. Květ je velký; průměr asi 10 cm, odrůda kvete opakovaně. Naše obvyklé zimy snáší tato růže dobře. Při tvrdších mŕže namrznout, ale dobře regeneruje. Odrůda se dá i řízkovat. Nejlépe je ji vysadit samostatně na významné místo zahrady. Řezem šetříme. Jde vlastně jen o odstraňování namrzlých a přestárklých výhonů.

text a foto: Dr. Jiří Žlebčik

Po stupních šlechtění růží

Nadpis by mohl také znít: „Co nového a lepšího bylo a je v růžích“. Nemusí to být automaticky totéž. Růže je dřevina. Trvá tedy určitou dobu, než naroste ze semen nový květuschný jedinec. Ovšem první jeho květ není často ten typický, a tedy směrodatný, po mnoho let je potřeba dělat negativní výběry. Těm se určitě neubráníme, i pokud máme k dispozici mutaci. Často totiž se novošlechtětec vrací k výchozí odrůdě nebo má vůbec neustálené vlastnosti. Růži výrazně lepších kvalit se tedy nepodaří nikomu vyšlechtit za dva či tři roky a nelze tak činit dokonce na objednávku. Prostě u dřevin je situace docela jiná než u mnoha bylin. Vývoj podstatně neurychlíme ani ve skleníku. Růžařům budiž však útěchou, že genetická základna je velice široká (je mnoho cenných a vzájemně křížitelných druhů) a že jednou získaná dobrá odrůda není ohrožována viry a vydrží po desetiletí.

Ale obchod je obchod a katalogy světových firem mají pravidelně zařazenou stránku novinek toho roku. To vše vede růžaře k určité nedůvěře. V mnoha případech nemusí být také „horké“ novinky stavěné na naše klima. Růže pocházející z krajín jižních a přímořských u nás mohou trpět namrzáním do té míry, že to podstatně mění jejich vzhled a předpokládané kvality. Tak třeba mnohametrové růže pnoucí nebo sadové dosahují u nás necelý metr a nemají žádoucí efekt.

Podívejme se však tentokrát trochu zpět a ukažme si, kdy ve světě růží nastaly ony podstatné „skoky“ v šlechtění. Občas se někomu opravdu podaří výrazně posunout pokrok a dát světu výchozí odrůdu pro desítky ba stovky růží dalších nebo dokonce vytvořit prvního zástupce nové skupiny.

'Souvenir de la Malmaison' (Beluze, Francie, 1843)

Zlom ve vzniku nových růží nastal ve Francii na počátku 19. století. Manželka císaře Napoleona Josefína se postarala o to, že byly v zahradě Malmaison v Paříži shromážděny všechny tehdy známé růže. Způsobilo to velký obdiv a nastala doba záměrného křížení; tedy opylování. Legenda praví, že po smrti Josefíny byly vybírány růže pro novou zahradu v Rusku. Někdo si vzpomněl na návštěvu ruského cara v zahradě Malmaison. Při loučení mu Josefína utrhla květ se slovy „un souvenir de la Malmaison“. Tím dostala růže jméno. Má výšku asi 80 cm. Vonící květy jsou po vzoru starých růží složeny z velkého množství plátků. Barva je bílá; někdy lehce narůžovělá. Sytější tón mívají poupata a podzimní květy. Odrůda náleží do **skupiny bourbonek**, na jejichž počátku stál přírodní kříženec na ostrově Réunion (Bourbon) v Indickém oceánu. Předností bourbonek bylo již opakované kvetení, ale růže byly dosti choulostivé. Zatímco mnohé bourbonky jsou zapomenuty; 'Souvenir de la Malmaison' nikoliv. Pravidelně ji zastihneme v našich rozářiích, je i v soukromých zahradách obdivovatelů starých růží.

'La France' (Guillot, Francie, 1867) - fotografie na třetí straně obalu

Růže je považována za **první čajohybrid**. Tato skupina znamenala opravdovou revoluci v růžařství a i po takřka 150 letech je stále nejvíce pěstovanou a šlechtěnou skupinou růží. Pro obdivovatele představuje prostě růži tak, jak má být. Čajohybridy jsou vzpřímené rostoucí keře s pevnými

výhony. Květy na lodyhách po 1 až maximálně 6, poupě je pevné. Dokonale vyvinutý květ je plný bez volného středu na pevné stopce, a tedy je vhodný k řezu. Květ má průměr minimálně 9 cm (často i 12 až 14 cm). Čajohybridy kvetou během vegetačního období opakovaně a mnohé voní. Pokud jde o odrůdu 'La France', je keř vysoký asi 70 cm. Pěkně vonící květy jsou 9 cm velké a bíle světle růžové; poupě je sytě růžové až červené. Růže je stále v rozářích.

'Gruss an Teplitz' (Geschwind, SR, 1897)

Rudolf Geschwind (1829 až 1910) rodák ze severních Čech se během své lesnické činnosti dostal do různých koutů Rakouska-Uherska. Nakonec se usadil na Slovensku v Krupině. Při šlechtění růží se snažil získat zejména vysokou mrazuvzdornost. Mnohé jeho odrůdy se stále mezi specialisty pěstují. U růže 'Gruss an Teplitz' se mu mimo to podařilo dosáhnout na svou dobu mimořádně kvalitní červené barvy květu. Nedávno se růže dostala mezi nemnoho odrůd, které světová růžářská společnost uvedla do své Síň slávy. Patří sem růže jen opravdu z hlediska historického a šlechtitelského nejdůležitější, které se stále těší oblibě. Odrůda 'Gruss an Teplitz' je čajohybrid poměrně vzrůstný, dosahuje v dobrých podmínkách 160 cm i více. Dobře plný květ velikostí 8 až 9 cm zaujme kromě barvy i silnou vůní. Růže v ukázkových zahradách a rozářích nemůže chybět.

'Soleil d'Or' (Pernet, Francie, 1900)

Ušlechtilým růžím po dlouhou dobu chyběla žlutá barva. Podařilo se to až ve Francii přikřížením botanického druhu *Rosa foetida* do čajohybridů. Růže kapucínská, žlutá nebo i páchnoucí – jak zní české názvy; roste divoce v Malé Asii a prázdné květy jsou opravdu sytě žluté. První úspěšný hybrid byl právě 'Soleil d'Or'. Jak vidíme, barva zdaleka ještě nebyla dokonalá; a ani tvar. Průlomový krok byl však učiněn. Tyto růže byly dlouho řazeny do samostatné skupiny jako pernetky či **pernetianky** a až ve 20. století splynuly s čajohybridy. 'Soleil d'Or' je keř asi metr vysoký s 10 cm velkým květem. Je dosti choulostivá na vymrzání a u nás málo pěstovaná. Můžeme ji spíše zastihnout v Rakousku.

'Frau Karl Druschki' (Lambert, Německo, 1901), syn. 'Reine des Neiges', 'Schneekönigin', 'Snedronningen', 'Snow Queen', 'White American Beauty'

Je nejznámější **bílá remontantka** (Hybrid Perpetual); někdy již počítána k čajohybridům. O oblibě svědčí i několik synonym a okolnost, že se stala rodičem pro četná křížení. Růže je dobře plná bílá, poupě bíle světle růžové. Vůně docela chybí. Kvetení se nepravidelně opakuje koncem léta. Rostlina bývá u nás vysoká asi 120 cm. Stále se s ní u nás můžeme setkat.

'Gruss an Aachen' (Geduldig, Německo, 1909)

Současně s vylepšováním barev a dalších vlastností čajohybridů probíhalo také křížení čajohybridů s růžemi, dá se říci, drobnokvětými. Výsledkem byly sice růže s květy menšími, ale zase s jejich velkým počtem v květenstvích a tyto růže kvetly bez výraznější přestávky. Tímto způsobem přišla na svět nová později velmi důležitá skupina růží – **floribundy**. Za jejího prvního zástupce je považována odrůda 'Gruss an Aachen'. Růže je asi 70 cm vysoká, světle růžová, pouze sytě růžové. Plně rozvítý květ má průměr asi 8 cm. Odrůda se u nás pěstuje spíše ojedinelé.

'Rödhätte' (Poulsen, Dánsko, 1911) - *fotografie na třetí straně obalu*

Úsilí po získání dalších mnohokvětých růží vedlo ke vzniku nepříliš početné **skupiny polyantahybridů**. Jejich květy jsou ještě menší než u floribund a také častěji s volným středem, což někdy vytváří dojem návratu k přírodě, tedy k divoce rostoucím druhům. Polyantahybridy ovšem neúnavně kvetou často ve velkých květenstvích. Jako první polyantahybrid se uvádí růže 'Rödhätte'. Je vysoká asi 80 cm. V hustých početných květenstvích jsou sytě temně růžové květy o průměru asi 7 cm. Dnes má tato odrůda spíše sbírkový význam.

'Rouletii' (Roulet, Correvon, Švýcarsko, 1917), syn. *Rosa chinensis minima*

Růže miniaturní, které jsou dnes oblíbenou dárkovou květinou prodávanou v nepatrném kontejneru, mají také pozoruhodnou a nikoliv docela jasnou historii. Tyto již prošlechtěné čínské růže se dostaly na ostrov Mauritius v Indickém oceáně. Pak putovaly do botanické zahrady v Ženevě a byly mimo zájem dalšího světa sto let pěstovány ve švýcarském kantonu Jura. Teprve potom se konalo znovuobjevení plukovníkem Rouletonem (1917). I když byla už první opravdu malá růžička 'Rouletii' pěstována, nastává rozvoj šlechtění skupiny miniaturních růží až po roce 1930. Odrůda 'Rouletii' je vysoká asi 50 cm, ovšem staré rostliny v dobrých podmínkách tuto výšku o hodně přesahují. Květy i poupata jsou růžové nafialové, průměr květu jen 4 až 5 cm. Odrůda 'Rouletii' u nás bývá v rozáříích i botanických zahradách. V obchodech se pod tímto názvem někdy skrývá i docela jiná růžová miniaturní odrůda.

'New Dawn' (Dreer, USA, 1930)

V této době vznikla **vynikající pnoucí** již patentově chráněná odrůda. Růže je mohutného vzrůstu, dostatečně mrazuvzdorná, vhodná i pro méně zastíněná místa. Květy jsou jen světle růžové barvy, trochu bělavé. Velikost květu je střední, asi 8 cm. Květenství odrůda opakuje. Růže byla použita pro mnoho dalších křížení a byly z ní získány i četné mutace. Jedním z nich je i naše odrůda 'Probuzení' (Böhm 1935). Růže 'New Dawn' je zaslouženě stále součástí nabídky většiny růžařských školek.

'The Fairy' (Bentall, Velká Británie, 1932)

Na rozdíl od růží miniaturních mají **polyantky** sice květy malé, ale vzrůst nikoliv. Mohou mít i 120 cm. I když se tato skupina růží utvářela již koncem 19. století, zastavíme se až u velmi osvědčené a známé růže polyantky 'The Fairy'. Rostlina je po letech vysoká asi 100 cm a skoro také tak široká. Jen 3 cm velké květy se začínají sice objevovat v létě o trochu později než u podobných odrůd, ale pak tato růže opravdu hojně kvete v bohatých květenstvích až do silněj-

ších mrazů. Květy jsou světle růžové; dosti neměnné. Růže 'The Fairy' je výborně řízkovatelná. Pochopitelně se tak kvalitní odrůda stala předmětem dalšího šlechtění. Dnes růžičku potkáte i ve veřejné zeleni; tedy skoro za každým rohem.

'Gloria Dei' (Meilland, Francie, 1945), syn. 'Peace'

Vznik této odrůdy způsobil doslova nadšení a zvýšil zájem o růže. Stalo se, že šlechtitel Meilland na jihu Francie si nebyl jist, zda jeho práci nezničí za druhé světové války boje. Proto nadějně novošlechtění poslal na více míst do ciziny. Vše dobře dopadlo. Zachráněná růže navíc byla přímo vzorem pro moderního zástupce skupiny čajohybridů. Perfektně tvarovaný a plný květ je někdy sytější, někdy světleji žluté barvy, jejíž tony doplňuje při okrajích plátků světle růžová. Podzimní květy mají větší podíl růžové. Květy mají průměr až 14 cm, jsou ideální pro řez. Keř je asi 100 cm vysoký. Za připomenutí stojí i lesklý, tmavě zelený list. Odrůda se stala nejznámější růží vůbec. Odhaduje se, že se ve světě prodalo přes 100 milionů sazenic. Jako jeden z rodičů se podílela na vzniku nejméně 400 odrůd; vznikly z ní četné mutace. Odrůda 'Gloria Dei' bývá k dispozici v každé školce.

'Dortmund' (Kordes, Německo, 1952)

Mezi starými růžemi pnoucími odrůdami dlouho převládaly odrůdy kvetoucí pouze na počátku léta. Kvalitativní rozvoj této skupiny způsobila růže Rosa x kordesii. Tato růže sytější růžové barvy se dnes pěstuje málo, ale stala se rodičem pro mnohá křížení, z nichž vznikly nové kvalitní odrůdy. Snad za nejlepší můžeme považovat růži 'Dortmund'. Keř dorůstá asi 250 cm. Výhonky rostou dosti vzpřímeně, což umožňuje i použití odrůdy jako sadové růže; tedy pro výsadbu bez opory. Už podle olistění se dá tato růže poznat, protože listy mají výrazný lesk. Květ je prázdný, tedy má jen pět plátků, což mu však na kráse neubere. Výrazná červená barva ve středu kontrastuje s bílým okem. **Odrůda opakuje kvetení**, a to i v době, kdy má již vybarvené šípky. Květ je velký 7 cm a často bývá v početných květenstvích. Také tato růže byla úspěšně použita do mnoha dalších křížení. Odrůda 'Dortmund' bývá velmi často v prodeji.

'Queen Elizabeth' (Lammerts, USA, 1954), syn. 'The Queen of Elizabeth Rose'

V padesátých letech se šlechtění nových odrůd rozbíhá na plné obrátky. Mezi novinkami byla jedna výrazná do té míry, že se stala charakteristickou pro celou novou skupinu růží – **floribundy grandiflory** neboli floribundy velkokvěté. Tyto růže mají květy stejné velikosti jako čajohybridy (minimálně o průměru 9 cm), ale květní stopky se více větví. Odrůda 'Queen Elizabeth' je růže vzpřímeně rostoucí, vysoká 130 cm i více. Poupata i květy jsou pěkné růžové barvy. Plně rozevřený květ je asi 10 cm široký. Kvetení se opakuje. Odrůda se stále často pěstuje a je běžně v prodeji.

'Constance Spry' (Austin, Velká Británie, 1960)

Anglický šlechtitel Austin si dobře povšiml toho, že lidé často u novodobých růží postrádají opravdu výraznou vůni i hustě plné květy starých stolítek. Vrátil se tedy zpět a začal používat ke křížení už mnohdy pozapomenuté růže. Hlavním cílem bylo odstranit nedostatky, pro které se málo pěstovaly. Šlo o to, že byly jejich květy málo trvanlivé a k zemi se sklánějící, barvy

omezené na růžové tóny, fialovou a bílou, doba kvetení byla krátká. Jakýmsi mezistupněm a výchozím bodem pro další šlechtitelskou práci **na anglických růžích** se stala odrůda 'Constance Spry'. Je to růže sadová, velmi silného vzrůstu, která snadno dosáhne i třímetrové výšky. Květy jsou světle až středně růžové, velké až 10 cm. Růže výrazně voní. Za určitý nedostatek se může pokládat doba květu jen na počátku léta. Odrůdu můžeme potkat v rozářiích a specializovaných sbírkách. Vyžaduje hodně prostoru.

'Mainzer Fastnacht' (Tantau, Německo, 1964)

Modrá růže je dávný sen zahradníků, o jehož naplnění se nyní pokoušejí genetici. Pokud si však chcete dnes opatřit do zahrady to nejlepší z „**modrých**“ **velkokvětých růží**, doporučoval bych odrůdu 'Mainzer Fastnacht'. Tento čajohybrid je vysoký asi 80 cm. Dokonale tvarované květy silně voní. Barva je namodrale a trochu našedle světle fialová. Modrý tón je lépe patrný při zatažené obloze nebo před západem slunce. Průměr květu bývá kolem 10 cm. Růže má i pěkný sytě zelený list; je poměrně zdravá. Dá se dobře kombinovat se stejně vysokými čajohybridy žluté i bílé barvy, a to jak na zahradě, tak i ve váze. Bývá běžně v nabídkách našich školek.

'Norita' (Combe, Francie, 1966)

Tak, jako bývá hledána ta nejmodřejší růže, je stejně vážena i **nejčernější**. Za takovou se stále považuje čajohybrid 'Norita'. Růže je středního vzrůstu (asi 70 cm). Takřka dokonale černá jsou krátká poupata. Dokvétající květy již ovšem jen červené s fialovým nádechem. Stejně jako jiné „**sametky**“ i tato odrůda má často květy popálené sluncem. Květ je asi 10 cm velký. Odrůda 'Norita' je stále pěstována a poměrně často i ve školkách nabízena, i když z hlediska napadení houbovými chorobami patří spíše mezi ty choulostivější.

'Pussta' (Tantau, Německo, 1972)

Červených mnohokvětých floribund jsou nyní jistě desítky. U jedné se však přece jen musíme na chvíli zastavit. Floribunda 'Pussta' vyniká nad jiné velice solidním zdravotním stavem a **načervenalým listem**. To můžeme nejlépe pozorovat na zjara na mladých výhonech. Výška rostliny je asi 80 cm. Růže má červenou až tmavě červenou barvu neměnnou v poupěti, v počátku květu i při dokvétání. Velikost květu je asi 8 cm. Odrůda je dobře řízkovatelná počátkem léta. Růže 'Pussta' bývá často ve školkách.

'Golden Celebration' (Austin, Velká Británie, 1992) - *fotografie na třetí straně obalu*

Šlechtění anglických růží (o němž jsme se již zmínili) se zvláštním hustě plným květem dosáhlo dalšího důležitého cíle – totiž kvalitní žluté barvy. Dokladem toho může být odrůda 'Golden Celebration'. Je to sadová růže dosahující výšky asi 120 cm. V poupatech se často kombinuje žlutá se světle červenou. Květy pak jsou v různých odstínech světle žluté barvy. Jsou velké asi 10 cm a silně voní. Odrůda se u nás na několika místech prodává, ale vzhledem k tomu, že je množení možné jen po zakoupení licence, jsou sazenice stejně jako u jiných anglických růží dražší.

'Nostalgie' (Tantau, Německo, 1995) - *fotografie na třetí straně obalu*

Obdivovaným zpestřením je **dvoubarevnost květu**. Ta se může projevit několika způsoby. Růže může mít výrazné oko, různé široké lemování okrajů, odlišný líc a rub květních plátků, někdy jsou v květu proužky. A někdy se nám barva přímo skoro mění před očima, jak se růže rozvíjí. Tedy – jinak jsou vybarvená poupata, jinak květy na počátku kvetení, jinak již odkvétající. Velmi působivou novou růží, kterou určitě mezi ostatními jen tak nemineme, je odrůda 'Nostalgie'. Čajohybrid dosahuje výšky asi 80 cm. Květ je výrazně kontrastní. Červená barva s tmavě růžovým nádechem je ve středu vystřídána bílou. Květ měří asi 9 cm. Odrůdu často potkáte ve výsadbách i v prodeji.

'Jabloňový Květ' (Benetka, ČR, 1996)

Velice specifickou skupinou růží, u které jsme se při našem putování časem ještě nezastavili, jsou **rugosa hybridy**. Vznikly z křížení, kde byla zastoupena růže svraskalá (*Rosa rugosa*). Tento druh roste v přírodě na pobřeží východní Asie v podmínkách značně nehostinných a je tedy velmi otužilý. Rugosa hybridy od jiných růží poznáme na první pohled podle zvláštního lesklého zprohýbaného listu, hustých ostnů i odnožování rostlin. Velmi pěkně vybarvenou a stále častěji pěstovanou růží je v Průhonících vyšlechtěná odrůda 'Jabloňový Květ'. Kompaktní hustý keř této sadové růže je vysoký asi 120 cm. Prázdný květ je bílý s lehce narůžovělým okrajem; poupě je světle růžové. Květ je široký asi 8 cm. Růže se dá bez problémů řízkovat nebo i množit odkopky.

'Knirps' (Kordes, Německo, 1997)

Přibližně od roku 1980 došlo k velkému šlechtění **růží půdopokryvných**. Jde o rostliny velmi otužilé, které v krátké době naprosto zaplní plochu, aniž vyžadují zvláštní péči. Růže tak začaly zase více pronikat do veřejné zeleně; dokonce i na místa tak exponovaná jako jsou kruhové objezdy. Nové odrůdy kvetou od června do zámrazu ve výrazných barvách. Mezi nejlepší půdopokryvné růže určitě patří odrůda 'Knirps'. Růže je vysoká do 80 cm. Tmavě růžové květy mají průměr 5 cm. Odrůda se dá bezproblémově množit řízkováním a bývá často v prodeji.

'Rhapsody in Blue' (Cowlshaw Velká Británie, 1999) - *fotografie na třetí straně obalu*

Zdá se mi, že právě u této růže se podařilo po složitém křížení konečně najít onu modrou barvu. Navíc se tak stalo u odrůdy patřící mezi růže mnohokvěté; přesněji mezi **polyantabyridy**, kde pokusy o modř moc valně nedopadaly. Někdy se uvádí i zařazení mezi sadovky. Roku 2001 získala růže ocenění ADR. Květy mají průměr asi 6 cm. Odrůda se u nás stále častěji objevuje.

'William Shakespeare 2000' (Austin, Velká Británie, 2000)

Příkladem stálého vylepšování sortimentu může být tato anglická růže. Novošlechtění s jménem 'William Shakespeare' se objevilo už v roce 1987 a pro výraznou opravdu fialově červenou barvu mezi anglickými růžemi ještě neobvyklou, bylo oceňované. Brzo se ovšem také ukázalo, že odrůda značně trpí houbovou chorobou černou skvrnitostí. Proto šlechtitel růží v tomto směru vylepšil a v roce 2000 vznikla růže 'William Shakespeare 2000'. Odrůdu můžeme charakterizovat jako nízkou sadovku (asi 110 cm). Silně vonící květy mají průměr 9 cm. Pěstuje a prodává se docela často; množení je ovšem vázáno na zakoupení licence.

'Rudolfína' (Benetka, ČR, 2002)

Naše poslední zastavení bude u **moderních pnoucích růží**. Hlavně u této skupiny je třeba se mimo estetických růstových kvalit zaměřit na zdravotní stav novošlechtění; tedy v první řadě na jejich vyšší odolnost vůči černé skvrnitosti a padlí růžovému. Záhonové růže můžeme koneckonců opakovaně chemicky ošetřovat; u mnohametrových pnoucích, to tak snadné nebude. V Průhonících se podařilo vyšlechtit růži, která se díky zdravému listu koncem léta pozná na dálku. Odrůda 'Rudolfína' dorůstá do výše 4 metrů. Květy jsou sytě růžové o průměru asi 8 cm. Po mohutném kvetení na počátku léta se sice někdy ojediněle objevují další květy, ale růže nepatří mezi remontující. Odrůda se dá dobře množit z letních řízků, a takto vypěstované rostliny jsou i po několika letech stejné kvality jako rostliny očkované. Růže 'Rudolfína' se v našich školkách již rozšířila.

Zde naše cesta končí. Mohli jsme se zastavit 24x opravdu jen u nejvýznamnějších šlechtitelských událostí. Šlechtění růží se rozvíjí stále rychleji; uvidíme, jaká překvapení nám přinese.

text a foto: Dr. Jiří Žlebčík

Tříkrát o růžích v Mnichově a vždy jinak

Zastavení první

Rosengarten ve Westparku v západní části Mnichova sice existuje, ale řekli bychom, že je až příliš spjata s velkou (jistě památnou) restaurací v sousedství. Je třeba vystoupit na stanici Holzapfelkreuth metra linky U6 a jít asi kilometr severně po Fürstenrieder Strasse (nebo jet jednu stanicí autobusem linky 51), pak doprava na Friedrich Brugger Weg. První upozorňující cedule, kterou potkáte, vzbuzuje radost předčasnou, protože šipka zavádí na zásobovací dvůr již zmíněné restaurace. Pokud však věnujete záležitosti dalších deset minut a místo obejdete parkem ze severní strany, růží se dočkáte.

Růžová zahrada zaujímá prostor asi 60 x 50 m. Ucelená plocha je docela působivě koncipována do jakéhosi amfiteátru, který je dole dokonce zakončen pěti asi půlmetrovými krásně bublajícími fontánkami. K nim v řadách směřují růže stromkové. U býlých konstrukcí s pnoucími růžemi jsou lavičky. Největší plochu ovšem vyplňují růže mnohokvěté. Mimo hlavní prostor pak ještě nalezneme tyto růže i na travnaté ploše v okolí.

V době prvního květu musí být Rosengarten kouzelným místem. Růže jsou pečlivě vypleté, s postřiky si asi moc starostí nedělají. Bohužel je nepochopitelně důsledně dbáno, aby estetický dojem nebyl narušen kapkou poučení. Je to o to větší škoda proto, že jednotlivé plošky s odrudami jsou důmyslně a skoro nezničitelně označeny čísly připevněnými na keramických kvádrech. Tato tělesa tmavé barvy jsou asi 40 cm dlouhá a 8 cm široká (našel jsem jeden vyhrabaný). Kvádry zapuštěny do země tak, aby bylo vidět jen asi 5 cm s číslem. Bohužel marně jsem pátral po okolí, u zavřené restaurace (otevírají v 10.00) i na internetu (dotaz neodpovězen) po tabulce, přiřazující k číslům jména růží. Snad je zná alespoň zahradnická údržba. K jmenovkám má totiž vztah zrovna nepřátelský, jak bylo vidět na několika torzech u stromkových růží.

Čajohybridy

‘Botero’ (Meilland 1999), tČ
 ‘Duftwolke’ (Tantau 1963), Č
 ‘Gloria Dei’ (Meilland 1945), sZsR
 ‘Schöne Berlinerin’ (Tantau 1985), R

Floribundy

‘Friesia’ (Kordes 1973), Ž
 ‘Schneewittchen’ (Kordes 1958), B

Podle internetu je zde růží na 500 odrůd, já našel nejvyšší číslo 517. Většinu sortimentu tvoří floribundy. Moderní půdopokryvné růže nejsou, čajohybridy byly jen mezi již zmíněnými stromkovými růžemi. Pnoucí růže v září nekvetly nebo byly pečlivě a předčasně ořezány. Z porostu nižších růží místy vystupovaly sadovky s prázdnými květy (snad od šlechtitele Lense).

Po ránu bylo místo tiché. Park dále pokračuje i rybníky. Zpestřením byly značně krotké divoké husy a černé vrány, oboje dokázal přinutit k popočetění jen pes. Ve výsadbách růží občas poskakovalo několik snad divokých králíků a průběžně zajišťovalo řez růží.

Doporučoval bych sledovat přes internet tuto docela obsáhlou kolekci růží a navštívit ji v případě, že se objeví jména. Park je volně přístupný a bez poplatků.

www.rosengarten-westpark.de

Zastavení druhé

Jakousi městskou zásobní zahradu v Mnichově opravdu není snadné najít. Vystoupíme na stanici metra linky U6 Goetheplaz. Důležitým vodítkem je překonat jihovýchodně od středu města po ulici Kapuziner Strasse řeku Isar, což je nevelký ale svěže tekoucí alpský tok s nazelenalou vodou. V parku nalevo za mostem se skrývá velká ohrazená plocha, na bránce je vstup povolen v obvyklou dobu i o víkendu, vstupné žádné. Byly zde rozsáhlé udržované skleníky s květinami, menší plocha letniček a jiiinek. Růže zde ovšem nerostly; bylo potřeba pátrat dál.

V tomtéž parku asi půl kilometru proti proudu Isaru naleznete velké plochy s trvankami, rozpěstovanými keři a také konečně s růžemi. Prohlídková zahrada (Sichtungsgarten) má v plotu asi tři nenápadné vchody na Sachsenstrasse 2, 6 a 8. Otevřeno v létě 8-20, v zimě 9-16, vstupné se neplatí. Zahrada má ukázat návštěvníkům krásu a všestranné možnosti upotřebení růží včetně domácích zahrad. O významu zahrady se dále doslova říká, že jsou zde sledovány a testovány různé růže včetně novinek v průběhu mnoha let, aby se zjistilo, jak snesou drsné klima v Mnichově, než budou používány ve velkém v městské zeleni. K tomu je třeba dodat, že Mnichov leží na jakési plošině Horního Bavorska sice v nadmořské výšce 520 metrů a nachází se jen asi 50 km od severního okraje Alp, ale vzhledem k tomu, že je přece jen od nás jižněji, podnebí odpovídá našim průměrným pahorkatinám včetně největších zimních mrazů, jen snad výkyvy počasí jsou větší, sněhu je více a leží déle. Průměrná roční teplota je 7,6 °C; srážek ročně 788 mm.

Růžová zahrada byla založena již v roce 1955, přetvořena v letech 1986 až 1989. Většina růží je vysazena na pravidelných plochách hned před hlavní nepřehlédnutelnou budovou; zbytek porůznu mezi trvankami. Mělo by zde být k vidění na 200 odrůd, což asi přibližně odpovídá. Počet rostlin 8000 může být poněkud přehnaný, ale já je nepočítal. Velmi vyváženě jsou zastoupeny různé skupiny růží. Růže staré i poslední novinky a také původní botanické druhy. Vybral jsem pro nalákání některé u nás vlastně neznámé růže:

Hybridy *Rosa x damascena*

‘Oratam’ (Jakobus 1939), RO
‘San Nicolas’ (Hilling 1950), R

Čajohybridy

‘Cindy’ (Harkness 1997), BsŽ+R
‘Diva’ (Cocker 1995), Ž
‘Henrietta’ (Mc Gredy 1998), Ž+sČ

Hybridy *Rosa x moschata*

‘Andenken an Alma de l’Aigle’ (Kordes 1948), sR
‘Bayreuth’ (Kordes 1965), Č+Ž

Floribundy

‘Intarsia’ (Noack 2008), ŽO
‘Liebeslied’ (Noack 1990), R
‘Münchner Herz’ (Cocker 1990), O
‘Out of Rosenheim’ (Kordes 2010), Č
‘Smooth Meidiland’ (Meiland 2007), ČtR

Hybridy *Rosa rugosa*

‘Apart’ (Uhl 1981), R

Růže stolisté

Rosa centifolia ‘Variegata’ (Vibert, 1839), R+B sR

Polyantky

‘Fairy Snow’ (Holmes 1991), B

Sadovky

‘München’ (Kordes 1940), ČtR

‘Münchner Fasching’ (Kordes 1963), Č

Půdopokryvné růže

‘Bayertraum’ (Cocker 1999), R

Miniaturní růže

‘Teeny Weeny’ (Poulsen 1981), R+B

Růže jsou pečlivě udržované včetně ochrany proti houbovým chorobám, skoro všechny opatřeny výraznými popiskami se zařazením do skupiny růží, jménem odrůdy, šlechtitelem, rokem vzniku a případným zařazením do ADR. Další informace o rozáriu jsou na tabuli. Návštěvu zejména v červnu lze vřele doporučit a nechte si na ni s prohlídkou i okolních výsadeb asi půl dne. Jediným kazem na kráse je okolnost, že při dešti se vůbec nedá nikam schovat.

<http://www.medbio.de/gaerten/gartenframe44.html>

Zastavení třetí

Jen málokdy bývají v botanických zahradách i důležitější kolekce ušlechtilých růží. V Mnichově tomu tak má být. Pokud vám tedy zbude zase půl dne, je třeba se o věci přesvědčit.

Botanischer Garten München-Nymphenburg nalezneme severozápadně od středu města na okraji rozsáhlého parku na ulici Menzinger Strasse, číslo 65. Ze středu města zastávky metra Sendlinger Tor na lince U6 vás na stanici Botanischer Garten doveze tramvaj č. 17 za 22 minut. Zahrada je otevřena každý den od 9.00. venkovní plochy se zavírají v květnu až srpnu v 19.00, v září v 18.00; skleníky vždy o půl hodiny dříve. Normální vstupenka v roce 2011 stála 5 €, pro důchodce sleva žádná. Sbírky rostlin v této botanické zahradě (22 ha) zahrnují 14 000 druhů a patří k největším v Evropě. Zahrada vyniká zvláště rozsáhlými a vysokými skleníky. I venkovní plochy nejsou (na rozdíl od jiných botanických zahrad) nijak stíněné, dřeviny dostatečně daleko od sebe; velké alpinum.

Na plánu botanické zahrady je označeno místo Rosengarten. Pokud postupujeme kolmo od hlavního vchodu a dostaneme se za budovu s pohoštěním, jsme na správném místě pro růžaře. Něco růží pak zastihneme ještě v smíšených záhonech a v systematické části. Celkový počet položek růží není uváděn (nepodařilo se najít jejich index seminum), já bych jej odhadl asi na 100 druhů a odrůd. Na to, že jsme v botanické zahradě je ovšem zarážející fakt, některé růže nemají jmenovky (asi je kdysi měly, ale nebyly obnoveny). Popisy pak vůbec nemají jednotné provedení, často marně hledáme šlechtitele a rok vzniku; zcela zbytečně je ovšem vždy uváděna čeleď *Rosaceae*.

Uděláme si tedy pořádek sami.

Původní druhy:

R. acicularis, sever Severní Ameriky, severní Asie, severovýchodní Evropa

R. arvensis, jižní, střední a západní Evropa

R. britzensis, Kurdistán

R. canina, Evropa, severní Afrika, západní Asie

R. carolina, východ Severní Ameriky

R. caudata, Čína

R. corymbifera=*R. dumetorum*, Evropa, Malá Asie, severní Afrika

R. graciliflora, Čína, Sečuan

R. huangshanensis, Čína

R. nanothamnus, Čína

R. pendulina, severní a střední Evropa

R. pimpinellifolia, západní, střední a jižní Evropa

R. pisocarpa, Severní Amerika

R. richardii=*Rosa x sancta*, Etiopie

R. schrenkiana, Střední Asie

R. soulieana, západní Čína

R. stylosa, jižní a západní Evropa, severní Afrika, Střední Asie

R. sweginzowii macrocarpa, Čína

Rosa x alba

Rosa x alba carnea=´Great Maiden´s Blush´

Odrůdy růží:

Hybridy *Rosa gallica*

´Complicata´ (? 1800), Rp

Rosa gallica ´Versicolor´ (Monardes 1581), sR+sFp

Růže stolisté a mechovky

´Blanche Moreau´ (Moreau 1880), B

´Bullata´ (Duhamel 1801), tR

´Maréchal Davoust´ (Robert 1853), R

´Marie de Blois´ (Robert 1832), R

´Nuits d´Young´ (Laffay 1845), tČ

´Salet´ (Lacharme 1854), R+sRa

Hybridy *Rosa x damascena*

´Celsiana´ (Cels 1732), BsR

´Comte de Chambord´ (Moreau, Robert 1858), R+sRa

´York and Lancaster´=

Rosa x damascena versicolor (Monardes 1551), F+RB

Noisettky

´Aimée Vibert´ (Vibert 1828), B

´Champneys Pink Cluster´ (Champneys 1811), BsR

Bourbonky

´Mme. Ernest Calvat´ (Schwartz 1888), sRFa

´Province Panachée´ (?), sR

´Souvenir de la Malmaison´ (Béluzé 1843), BsRa

´Variegata di Bologna´ (Bonfiglioli 1909), sRB+tRČ

´Zigeunerknabe´ (Lambert 1909), BsR

Remontantky

´Eugène Fürst´ (Soupert, Notting 1875), ČF

´Ferdinand Pichard´ (Tanne 1921), F+sR

´Frau Karl Druschki´ (Lambert 1901), B

´Mrs. John Laing´ (Bennet 1887), sFsR

´Paul Neyron´ (Levet 1869), R

´Reine des Violettes´ (Millet, Mallet 1860), FR

´Ulrich Brüner Fils´ (Levet 1881), FČ

Čajohybridy

´Augusta Luise´ (Tantau 1999), sRSOa

´Gebrüder Grimm´ (Kordes 2002), sČtR+O

Floribundy

´Citron-Fraise´ (Delbard 1998), R+BsRsŽ

´Holstein´ (Kordes 1938), ČtRp

´Isarperle´ (Noack 2005), BsŽ

´Mariandel´ (Kordes 1982), Č

´Neues Europa´ (Kordes 1964), sČ

´Nina Weibull´ (Poulsen 1961), Č

´Rosenprofessor Sieber´ (Kordes 1996), sRB

´Sarabande´ (Meilland 1957), sČp

´Tequila´ (Meilland 1985), O

Polyantky

´Mary´ (Qualm 1947), sČ

´Fortuna´ (Kordes 2002), sRSFp

Pnoucí růže

´Blaze´ (Kailay 1932), Č

´Climbing Alberich´ (Gordon 2000), Č

´Crimson Rambler´=´Turner´s Crimson

Rambler´ (Turner 1893), FČ+sFa

´Félicité et Perpétue´ (Jaques 1827), hybrid

Rosa sempervirens, BsR

´Tausendschön´ (Schmidt 1906), R

Sadovky

‘Düsterlohe’ (Kordes 1931), tRp

‘Morletii’=*Rosa pendulina* ‘Plena’ (Morlet 1883), tR

‘Raubritter’ (Kordes 1936), R

Anglické růže

‘Abraham Darby’ (Austin 1985), sR+sOa

‘Charles Austin’ (Austin 1973), sOŽ+sRa

‘Sweet Juliet’ (Austin 1989), sOsRa

Půdopokryvné růže

‘Sommerwind’ (Kordes 1985), sR

Miniaturní růže

‘Bad Birnbach’ (Kordes 1999), sČtR

<http://www.botmuc.de/index.html>

Je třeba upozornit, aby nedošlo snad k záměně, že Mnichov má také starou botanickou zahradu (tedy Alter Botanischer Garten). Je nedaleko Karlsplatz ve středu města. Byla vytvořena v roce 1813 a současnou podobu má od roku 1931. Jde o volně přístupný park velikosti 3,3 ha s mohutnou sochou uprostřed. Mezi vysazenými letničkami a trvalkami růže nejsou.

Pro nemotoristy ještě na závěr informace, že cestu do Mnichova lze s nočními přejezdy zvládnout z Prahy žlutými autobusy Student agency. V městě je na zkoumání celý den. Také je možno jistě použít rychlík, ale časy jízd a ceny jsou nepatřičné.

V článku byly použity zkratky pro barvy květů růží stejné jako v <http://ruze.wi.cz>:

B bílá, Č červená, F fialová, O oranžová, R růžová, Ž žlutá, Odstíny (psány před barvou), s světlá, t tmavá

Typy květů (psány za barvou): a anglická růže nebo růže podobné stavby květu, p květ výrazně prázdný, tedy mající do 15 květních plátek a volný střed.

text a foto: Dr. Jiří Žlebčík

Vídeň bez růží v Hirschstettenu a Donauparku

Ano, ve svých snech a plánech o cestách za růžemi v roce 2012 do Vídně berte v úvahu realitu. Jinak vás potká stejné velice nemilé překvapení, jež se mně stalo v srpnu 2011. Jak je to možné, když město popsanými odrůdami růží ještě nedávno oplývalo? Budu vývoj v jednotlivých vídeňských rozářiích sledovat podle článků v našem Zpravodaji z roku 2002 a 2011 a podle svých poznatků z cest v letech 2008, 2009 a 2011 a uvidíte.

Volksgarten,

Dr. Karl Renner Ring

Rozárium je přímo ve středu Vídně. Podle údajů z roku 2002 zde bylo uváděno 4000 keřů růží z toho 800 stromkových. Byl jsem zde v roce 2009 a 2011. Počet záhonových růží, které jsou vysazeny na velkých plochách vždy od jedné odrůdy, asi odpovídá. Mnohé stromkové růže dosáhly podle síly kmínku značného stáří. Uhybnulé stromkové růže jsou průběžně doplňovány.

Odrůdy voleny patrně nahodile. Problém je v nedůsledném a někdy i chybném označení popiskami. Počet odrůd bych si nyní dovolil odhadnout na 200. Růže jsou dobře udržovány. Situace se na této reprezentativní, promenádní a hojně navštěvované ploše nijak dramaticky nemění.

Wettsteinpark, Donaukanalufer-Obere Donaustrasse

Rozárium nalezneme v parčíku na levém břehu ramene (kanálu) Dunaje. V roce 2002 rostlo na ploše (výsadba z roku 1996) 317 odrůd. Byl jsem zde v roce 2008, 2009 i 2011. Růže jsou na stále stejné ploše 1300 m². Dá se říci, že se zachoval i počet odrůd. Počet rostlin bych si dovolil odhadnout na 4000. Růže jsou opatřeny popiskami. Soupis odrůd je i na otočném válci.

Donaupark 2008

Donaupark 2011

Růže vždy byly docela dobře vyplety. Na ploše se však nedoplňuje a nevylepšuje půda, růže zjevně nejsou ani minerálně hnojeny a značně trpí černou skvrnitostí (nedaleká voda), protože nejsou efektivně ošetřovány postřiky.

Donaupark

Rozsáhlý rekreační areál má 75 ha a leží na dunajském ostrově pod televizní věží. Je zde park, výsadby trvalek i letniček. V roce 2002 bylo uváděno úctyhodných 36 tisíc keřů růží v 330 odrůdách. V roce 2008 jsem růže zastihl růže špatně udržované. Jmenovky jsem našel slovem dvě schované uprostřed starých keřů. Nepodařilo se mi získat ani žádný plán výsadeb. Znovu jsem se rozhodl sem zajet v roce 2011. Z informačních tabulí jsem se dozvěděl, že se rozárium kreativně aktualizuje. Znamená to, že staré mnohatisícové výsadby růží byly v naprosté většině zlikvidovány. Uprostřed je oplocená

travnatá plocha, do níž by měly být v pruzích vysazeny nové růže. Je ovšem jasné, že i bohatost sortimentu bude drasticky omezena.

Hirschstetten, Spargelfeldstrasse 75

Rozárium květinové zahrady na východním okraji Vídně vzbuzovalo nadšení v každém milovníkovi růží. Na čtvercové ploše jednoho hektaru bylo opravdu co vidět záplavu květů starých odrůd i nejnovějších; nechyběly ani mnohé české růže. V roce 2002 bylo uváděno dokonce 1300 odrůd. Tak jsem rozárium měl možnost vidět v letech 2008 a 2009. Bohužel jsem nikdy necestoval podrobně projít celé. Růže zde i při tak velkém sortimentu bývaly dobře řezány, plety a určitě i hnojeny a chemicky ošetřovány. V roce 2011 jsem byl však šokován pohledem na zaplevelenou vojtěšku, z níž v dále vystupovala jako smutná připomínka časů minulých besídka.

Celkové zkáze ještě unikl pruh sadovek rostoucích těsně u plotu.

Z tabule nedaleko vchodu jsem se dozvěděl, že bývalé rozárium Spargelfel se v letech 2011 až 2014 převádí na druhově bohatou louku. Následuje v bodech seřazené zdůvodnění:

- Kruté poslední zimy zdecimovaly výsadby růží.
- Během posledních let došlo ve velké míře k vyčerpání půdy, téměř komplexní rekonstrukce byla nutná.
- Počet návštěvníků zůstával pod očekáváním.

Hirschstetten 2008

Hirschstetten 2009

Hirschstetten 2011

- Rarity růží, pokud to bude možné, budou vysazeny v Donauparku.
- Divoké růže, pokud stojí za uchování, budou vysazeny v jiné části Hirschstettenu.
- Úpravy plochy začnou na jaře 2011.
- Na podzim 2011lepší kvalitu půdy zelené hnojení.
- Od roku 2012 bude terén bývalého rozária přetvářen na ekologicky cenný sad s vynikající pastvou pro včely.
- Budou vysazeny staré odrůdy ovoce pro osvětové účely.
- Pavilon je zachován, v budoucnu zde bude svatební zahrada.

Co k tomu dodat? Vídeň má z hlediska zimních teplot takové klima, o němž se nám může v ČR jen zdát. Nížina, jižní poloha, městské mikroklima. Černozem nejlépe ze všech půd odolává vyčerpání živin. Malému počtu návštěvníků by určitě odpomohla alespoň minimální reklama v městě, v časopisech, na internetu. Nic proti uchování starých odrůd ovoce, ale v okolí jsou rozsáhlé plochy použitelné na uváděný sad.

Hirschstetten není jen už zlikvidované rozárium, o které se několik zahradníků vzorně staralo, ale jistě i značně nákladnější zahrady určené pro víkendové pobyty zejména rodin s dětmi. Jsou zde skleníky, zoologický koutek, vinice, staré přenášené olivy, indická zahrada, ekologická louka, bludiště z živých plotů a další atrakce. Mezi květinami nalezneme i růže, avšak je jich doslova několik odrůd. Vstup je zdarma.

Botanischer Garten, Mechelgasse 3

Vídeň má jistě také klasickou univerzitní botanickou zahradu sevřenou ze všech stran zástavbou, kterou jsem navštívil v roce 2011. Je určena výhradně pro původní botanické druhy. Růže zde nenajdete.

Literatura:

THOMAS J. (2002): Rozária Vídně. – Zpravodaj Rosa klubu ČR, č. 84, s. 21-23

THOMAS J. (2011): Drobnosti. – Zpravodaj Rosa klubu ČR, č. 100, s. 90

text a foto: Dr. Jiří Žlebčík

Komentář

Zjištění Dr. Žlebčíka o likvidaci nedávno založeného rozária v Hirschstettenu mne velice překvapilo. Měl jsem však již hlášku o špatném stavu výsadby v Donauparku, a to v zajímavé souvislosti. Upozornil mne na to pan Ing. Ján Štuller, bývalý předseda Státního úřadu pro jadernou bezpečnost, před nynější mediálně známější předsedkyní Ing. Danou Drábovou, tedy instituce, která Rosa klubu po léta poskytuje laskavě a zdarma své prostory k výročním členským schůzím a kdysi i k výstavám RŮŽE POEZIE ŽIVOTA. Ing. Štuller pak 11 let působil ve Vídni jako speciální poradce ředitele Mezinárodní agentury pro atomovou energii, která sídlí poblíže Donauparku. Po svém návratu vloni do Prahy mne vyzval, abych se nějak angažoval v nápravě špatného stavu výsadby růží v Donauparku. Nevěděl jsem, jak na to. Využil jsem tedy informace obsažené v článku a napsal dopis panu Ing. Hardo Libowitzkymu, bývalému vrchnímu zahradnímu radovi města Vídně a vlastně zakladateli rozária v Hirschstettenu, nyní v důchodu, zato ale nyní nový prezident Rakouské růžařské společnosti, s prosbou o bližší vysvětlení důvodů likvidace. Místo toho, aby odpověděl sám, předal můj dopis k odpovědi přímo starostovi Vídně. Odpověď od ředitele parků přišla do týdne: „Rozhodnutí k zásadní renovaci pozemku bývalého rozária bylo pečlivě zváženo. Hlavními důvody byly nakonec nízká a silně pod očekáváním návštěvnost rozária a pokračující únava půdy a tím způsobené ztráty cenných a citlivých odrůd růží. Na uvolněné ploše bude založena druhově a strukturně bohatá louka s drobným ovocem, které poskytnou místo zapomenutým kulturním i divokým ovocným druhům a odrůdám. Během let se tak vytvoří prostředí pro hmyz a ptactvo jako biotop 22. vídeňského okrsku, který poskytne našim (mladým) návštěvníkům četné nápady pro uspořádání vlastních zahrad“. Pokud jde o růže v Donauparku: „Naše rozárium v Donauparku bylo v roce 2011 kompletně rekonstruováno a k otevření „nového“ rozária dojde v červnu 2012 – viz příložený plán“.

Musíme tedy oželet rozárium v Hirschstettenu, ale můžeme se těšit na vylepšený Donaupark. Posuďte sami při návštěvě.

Dr. J. Thomas

Katovice a růže

Možná by se měl dát za nadpis otazník. Pokud hledáte rozária v okolních zemích, všude je najdete. Jen v Polsku je jich málo; tedy alespoň v příhraniční oblasti. V Polsku je mnoho ovocných i okrasných školek. Některé z nich představují na internetu i odrůdy růží, které by měly prodávat. Vzácně se objeví dokonce původní polská růže. Školkařské firmy sledují své obchodní zájmy a krátkozrace nepodporují veřejnosti přístupná rozária. Nakonec jsem stručně řečeno zjistil toto:

V městě Katovicích (a přilehlém Chorzově) bylo v roce 1960 založeno centrum pro sport, umění a rekreaci. Šlo vlastně o největší městský park tohoto typu v Evropě o rozloze 620 ha. Díky iniciativě sdružení „Polskie Towarzystwo Milosnikow Roz“ bylo uvnitř tohoto parku

od roku 1964 zakládáno rozárium, které bylo 24. června 1968 slavnostně otevřeno a konala se zde mezinárodní výstava růží. V kolekci bylo 280 odrůd a 30000 keřů růží „pod dohledem profesora Wladyslawa Niemirskiego“. Sběrka představovala největší v Polsku. Růže byly vysazeny do 375 záhonů ve tvaru šestibokých buněk, jež jsou na včelích pláštích. Další růže byly vysazeny do 15 čokovitých útvarů. V každém z nich bylo umístěno 300 až 1500 růží. Plocha rozária byla 7,5 ha. Ve výsadbách převažovaly floribundy. Nutno dodat, že v Polsku nyní není specializovaná organizace pěstitelů růží.

Zmínka o výše zmíněném tovaryšstvu a profesorovi se objevuje jedině zde; později nikoliv.

Rozhodl jsem se, že záležitost je potřeba prozkoumat přímo na místě a jednou konečně nasedl do rychlíku. Katovice jsou vzdušnou čarou něco málo přes 50 km od našich hranic u Ostravy. Velké město i přes svou hornickou minulost a současnost je docela úhledné a čisté, má 312 tisíc obyvatel. Od nádraží k parku je to asi hodinka pěšky na severozápad. Každý domorodec park zná, ale lépe je se přece jen ptát na ZOO. Nevím, zda park má oněch 620 ha, něco z něj uřízla rušná silnice, něco ukořistili podnikatelé s ojetými auty, ale mohu potvrdit, že je opravdu veliký, volně přístupný. V zeleni je nejen ZOO, ale i stadion, koupaliště, vodácký areál, lunapark, pavilony pro vystoupení folklorních skupin, botanická zahrada, skanzen, planetárium, brontosauři. Nedostatek financí se v parku projevuje na kvalitě některých chodníků. Řez stromů, keřů i údržba letničkových záhonů je však na chvályhodné úrovni.

Vlastní rozárium (něco růží nalezneme i roztroušeně po parku) je umístěno při jižním

okraji parku. Orientačním bodem při hledání nám může být umělecky provedená vysoká socha žirafy u vstupu do parku, odtud je potřeba postupovat širokou alejí, růže jsou vidět nalevo za restaurací. Rozárium má vlastní oplocení, udržovaný trávník i plochu pro letní akce. Otevřeno je od 8 do 19 hodin, vstupné se neplatí. Většina růží je vysazena do docela úhledných betonových šestibokých úhelníků (jako v roce 1968), které jsou různé vysoko na mírném svahu. Úhelníky mají stranu o délce 1,5 m a na jejich plochu se vejde 30 keřů růží. Začátkem června růže začínaly kvést, vegetace se mi zdála proti okolí Prahy

poněkud opožděná. Růže byly vzorně okopané, půda doplňovaná; nemoci v tomto období pochopitelně nelze hodnotit.

Celkový estetický dojem nebyl špatný a uspokojoval návštěvníky, pokud ovšem netoužíli po nějakém poznání. Byla nesmírná škoda, že u růží nebyly žádné jmenovky, které by vzhledem k zamykání rozária na noc, snad zde mohly vydržet tlak vandalů a sběratelů kovů. Nicméně jsem u některých šestiúhelníků našel čísla. Nejvyšší bylo 361. Pokud si člověk dopočítal ta chybějící, dalo se předpokládat, že šlo o průběžné očíslování prostoru. Určitě bylo také sympatické, že uvolněná místa po uhynulých růžích nebyla chaoticky dosazovaná, ale do určité míry tolerovaná. Pokud byl už záhon volný přespříliš, vysadil se najednou celý opět jedinou odrůdou. Uvedené okolnosti přece jen skýtaly určitou naději, že existuje nějaký seznam přiřazující k číslům odrůdy. Na místě nic takového nebylo, nebyl tu ani nikdo schopný poradit.

Měl jsem před odjezdem více než dost času prohlédnout si střed Katovic. Rychlíky k nám jedou za den tři. Jenže jeden je povinně lůžkový, druhý povinně místenkový. Zbyl mi ten třetí s odjezdem těsně před půlnocí. Zkoumal jsem tedy dopravu autobusovou. Je to opravdu věc náročná. Meziměstských autobusů je málo, vypadají jako dodávky, jedou, až když se sejdou lidé a pak se asi podle počtu určí jízdné. Stanice jsou označeny velmi nenápadně, nejvíce jsem jich našel u vlakového nádraží. K nám nic nesměřovalo. Měl jsem z internetu a satelitních map vytipováno 8 míst, kde by v Katovicích mohlo být hlavní autobusové nádraží. Dotázaní však vůbec nevěděli, že by v městě nějaký „dworec autobusowy“ byl. Ani v informacích na vlakovém nádraží se s tím, že by někdo něco takového chtěl vědět, nesetkali. Procházel jsem tedy těch 8 možných míst pěkně popořadě. Někde to byly autobusové garáže, někde městská doprava, někde nebyla ulice toho jména, někde místo domu staveniště. Abych to nenapínal, na šestém místě byl prostor pro otáčení autobusů, stály zde též normální dlouhé autobusy a dokonce byla otevřena informační kancelář. Má radost ovšem brzo pohasla. Vyjmenoval jsem u okénka tak deset našich měst ležících těsně u polské hranice. Nikam, nic, nikdy odtud nejedí. Do tak „malého“ města jako je Ostrava, by se to asi nevyplatilo. Jednou za den jede autobus do Prahy, ale ten už jel; asi v deset dopoledne.

Při bloumání městem jsem narazil na informační turistickou kancelář se zjevně se nudícím mladíkem. Věděl, že v městě mají rozárium, ale to bylo vše. Udělal jsem mu tedy přednášku o užitečnosti takového zařízení, o jeho osvětové funkci. Pochválil jsem údržbu a naznačil, že vyhodit při sázení jmenovku jako věc překážející, je barbarství. Kladl jsem mu na srdce, aby to tlumočil na příslušná místa.

Já doma dál rozvinul pátrání a na mail správce parku poslal velký dopis. Nikdy žádná odpověď nepřišla. Tolik výsledek mého průzkumu o růžích v Katovicích a Chorzově v červnu 2011.

Kontakt:

Wojewódzki Park Kultury i Wypoczynku im. gen. Jerzego Ziętki S. A.

Aleja Różana 2, skrytka pocztowa 153, 41-501 Chorzów

<http://www2.wpkiw.com.pl/main/index.html>

text a foto: Dr. Jiří Žlebčík

Vítězové z Kladna

Začátkem září si pravidelně dávají ctitelé růží dostaveníčko v Kladně (Kleinerova 1477). V roce 2011 se konala již 16. výstava řezaných růží a jiřínek, kterou organizuje ČZS, územní sdružení Kladno. Zvláštní poděkování pak náleží panu Josefu Jandíkovi. Pravidelnou součástí výstavy bývá také anonymní hodnocení nejkrásnější růže. Protože známe výsledky za několik posledních let, můžeme se podívat, které růže svou barvou, tvarem a velikostí květu poutají největší pozornost.

Rok	Pořadí	Odrůda	Šlechtitel, stát	Rok vyšl.	Barva
2005	1.	Atlas	Delbard, Francie	1966	tmavě růžově fialová a bílá
	2.	Mainzer Fastnacht	Tantau, Německo	1964	světle fialově namodralá
	3.	France Libre	Delbard, Francie	1991	oranžově světle červená
2006	1.	Atlas	Delbard, Francie	1966	tmavě růžově fialová a bílá
	2.	Red Congo=Super Congo	Meilland, Francie	1950	tmavě červený
	3.	Kronenburg=Kronenbourg	Mc Gredy, Vel. Británie	1965	fialově červená a bíle našloutlá
2007	1.	Twist	Poulsen, Dánsko	1993	červeně tmavě růžová a bílá
	2.	Händel	Mc Gredy, Vel. Británie	1965	růžová a bílá
	3.	Norita	Combe, Francie	1966	tmavě červená
2008	1.	Norita	Combe, Francie	1966	tmavě červená
	2.	Deep Purple	Kordes, Německo	1980	červeně fialová
	3.	Osiria	Kordes, Německo	1978	tmavě červená a světle růžová
2009	1.	Philatelie	Mc Gredy, Nový Zéland	1999	červená a světle růžově žlutá
	2.	Berolina	Kordes, Německo	1984	žlutobílá
	3.	Monika	Tantau, Německo	1985	oranžová
2010	1.	Grand Prix	Delbard, Francie	1968	růžová
	2.	Las Vegas	Kordes, Německo	1981	oranžově červená
	3.	Monika	Tantau, Německo	1985	oranžová
2011	1.	Big Purple	Stephens, Nový Zéland	1985	fialověčervený
	2.	Lidka	Urban, ČR	1985	světle červeně oranžová
	3.	Rose Gaujard	Gaujard, Francie	1957	fialovočervená a bílá

Pozn.:

V roce 2006 bylo ještě zvláštní hodnocení profesionálů a dopadlo takto:

1. 'Atlas' (je již v tabulce)
2. 'Philatelie' (je již v tabulce)
3. 'Remy Martin' (Royon, Francie, 1994, čajohybrid světle růžový a světle oranžový)

Jednoznačně se dá konstatovat, že jsou v oblibě květy velké o průměru asi 10 cm. Z toho vyplývá, že takřka všechny vítězné růže patří mezi čajohybridy, poněkud menší květ (na hranici floribund) mají jen odrůdy 'Deep Purple' a 'Philatelie'. Pnoucími růžemi (ve váze se to nepozná) ovšem také s velkými květy jsou 'Twist' a 'Händel'. Hodnocené růže vznikly v letech 1950 až 1999. Starší, i když velkokvěté odrůdy (na výstavách se nedoceňuje vůně) se neprosazují vzhledem k nedokonalému tvarovanému květu a absenci některých barev. Novinky posledního desetiletí se do Kladna dostávají omezeně.

Z hlediska šlechtitelů podle očekávání jsou celkem vyrovnaně zastoupeny zejména známé firmy z Francie a Německa. Z ČR se na stupně vítězů zaslouženě dostala odrůda 'Lidka'. Nejvíce se lidem líbí růže výrazně dvoubarevné v kombinaci různě syté růžové, červené či fialové barvy na lící straně květních plátků v kontrastu s bílým, světle růžovým či nažloutlým rubem. Mezi jednobarevnými růžemi jsou ve velké oblibě tmavě červené a fialově červené; pak oranžové a oranžově červené. Kupodivu se nelíbí růže čistě výrazně žluté nebo bílé.

Za nejobdivovanější odrůdy této krátké historie lze považovat růže: 'Atlas', 'Philatelie' a 'Norita'. Je pochopitelné, že hodnocení na výstavách nám nic neříká o vymrzání, náchylnosti k chorobám, vzrůstnosti odrůdy, počtu květů za sezónu, trvanlivosti květu v nepřízní počasí a jeho opadu na konci kvetení. Výstavy jsou prostě přehlídkami okamžité krásy nakupené na jednom místě. Za to jim a jejich pořadatelům dík.

Jiří Žlebčík

Kolik se u nás vlastně pěstuje růží

Produkce růží v ČR (mil. ks)

Rok	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Růže celkem	0,8	?	?	1,7	1,4	1,2	1,0	?	1,7	?	1,1
Z toho volná půda	?	?	?	?	?	?	0,82	?	1,48	?	0,86
Z toho v kontejnerech	?	?	?	?	?	?	0,18	?	0,18	?	0,22

Celková produkce růží se za uvedené období příliš nemění; 0,8 až 1,7 mil. ks. Nyní se v kontejneru u nás pěstuje už asi každá čtvrtá růže; počet takto pěstovaných rostlin patrně nadále poroste.

Bilance zahraničního obchodu ČR se sazenicemi růží (v tis. Kč)

Vývoz

Rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Růže neroubované	271	136	95	211	4651	?	788	?
Růže roubované	3090	4617	3371	3055	4333	7574	7692	?
Růže celkem	3361	4753	3466	3266	8984	7574 neúpl.	8480	4687

Dovoz

Rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Růže neroubované	5282	4522	2333	4361	7604	3469	7549	?
Růže roubované	10717	9713	10598	12615	14090	19225	21148	?
Růže celkem	15999	14235	12931	16976	21694	22694	28697	31799

Jako růže neroubované se v statistice myslí řízkovanci a semenáče.

Jako růže roubované pak růže očkované.

Z uvedeného vyplývá, že se za toto období přes kolísání vývoz růží výrazně nezvýšil, zatímco dovoz vzrostl dvojnásobně. Nyní dovoz již 7x převyšuje vývoz.

Při ceně asi 50 Kč za rostlinu se dá odhadnout, že se z průměrné produkce 1,3 mil. sazenic růží vyveze asi 100 tis. ks.

Údaje převzaty ze: Situační a výhledová zpráva okrasné rostliny, vydalo Ministerstvo zemědělství ČR, odbor rostlinných komodit (I. Branžovský, I. Buchtová), 2009, 60 s.

Zajímavé články v časopisu ZAHRADNICTVÍ 2011

Redakce časopisu ZAHRADNICTVÍ poskytuje Rosa klubu ČR výměnou za naše zpravodaje svůj měsíčník, což je jistě ekonomicky nepochopitelné, zatím ale již po několik let skutečností. Je proto slušností o časopisu referovat a to činím rád, protože je to potěšení a velké poučení probrát se obsahem časopisu. Zabývá se ovocnářstvím, vinohradnictvím, zelinářstvím, květinářstvím, školkařstvím, veřejnou zelení, trhem, ale přináší i zprávy z veletrhů, konferencí, seminářů se zahradnickou tematikou, o odrůdových novinkách, o chorobách rostlin a jejich ochraně a samozřejmě i o významných osobnostech v zahradnictví. Přitom je časopis kvalitně vytištěný a ilustrovaný. Samozřejmě jsou tam i reklamy.

Ročník 2011 obsahuje seriál sedmi článků o kosatcích, seriál šesti článků o škůdcích v městské zeleni, seriál o biologické ochraně, tři články o rozchodnících a netřescích, zajímavé jsou dva články o pěstování černého bezu ve velkém (vysoký obsah antioxidantů a vitamínů), atd. Vřele doporučuji si prohlédnout ZAHRADNICTVÍ, třeba na novinovém stánku nebo ve veřejné knihovně. V dalším jsou blíže popsány články s růžařskou tematikou.

Hodnocení kolekce sadových růží v Průhonících od Zdeňka Kiesenbauera, vedoucího Dendrologické zahrady VÚKOZ v.v.i. Průhonice, Zahradnictví 2011, č. 1, str. 32 – 35

Jako deset nejhodnotnější se ze 75 hodnocených v tříletém období hodnocení v Průhonících projeví odrůdy **Angela** (Kordes, 1984), **Astrid Lindgren** (Poulsen, 1991), **A Shrobshire Lad** (Austin 1967), **Postillion** (Kordes, 1998), **Gertrude Jekyll** (Austin, 191986), **Romance** (Tantau, 1985), **Felicitas** (Kordes, 1998), **Yellow Romantica** (Meilland-Martens, 1999), **Golden Celebration** (Austin, 1993), **Centenaire de Lourdes** (Delbard-Chabert, 1958). Hodnocená kolekce obsahovala ovšem jen kvalitní odrůdy, takže i odrůda s nejmenším počtem bodů Fruhlingsgold (Kordes, 1937) je odrůdou kvalitní. Každý zájemce si kolekci může posoudit osobně na místě.

Zajímavý je článek **Metoda dezorientace samců – efektivní systém ochrany** Martina Bagara z Biocont laboratoře v Brně, Zahradnictví 2012, č. 1, str. 60 – 61. Popisuje matení samců obaleče jablečného „druhově specifickým feromonem, který je identický se samičím sexuálním atraktantem, čímž samečci nejsou schopni nalézt samičky, tím nedochází ke kopulaci a následně tedy k vývoji škodlivých housenek.“ Je to velice rafinovaná metoda a lákavá pro majitele jablečných velkosadů. Nemůžeme ale doufat, že hned tak bude vyvinut i feromon na pilatky dřevové a prýtové, na pidikřísky, na mšice a na další havěť ničící naše růže.

Choroby a škůdci venkovních růží od Ing. Antonína Köhlera ze Státní rostlinolékařské správy v Opavě, Zahradnictví 2010, č. 12, str. 58 – 59. Je potěšitelné, že SRS se zabývá i růžemi a zveřejňuje povolené ochranné prostředky: proti černé skvrnitosti Baycor 25 WP, Discus, Dithane DG Neotec, proti padlí růžovému Baycor 25 WP, Discus, Falkon 460 EC, SCORE 250 EC, proti rzi růžové totéž, proti plísni šedé Teldor 500, proti plísni peronospoře Dithane DG Neotec a Ortiva, proti svilušce chmelové Magus 200 SC, Nissorun 10 WP, Ornite 570 EW, Talstar 10 EC, proti mšicím Decis Mega, Mospilan 20 SP, Pirimor 50 WG, Talstar 10 EC; proti pidikřískům, pilatkám dřevovým a prýtovým, obalečům lemovaným však doporučuje spíše mechanické odstraňování poškozených listů a výhonů.

Antioxidanční charakteristiky plodů růže dužnoplodé (Rosa pomifera Herrm.) od Ing. Otakara Ropa z Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a spoluautora, Zahradnictví 2011, č. 7, str. 18-19. Článek dokládá, že antioxidantní kapacita plodů odrůd 'Karpattia' a 'Bělečská' je dvojnásobná ve srovnání s běžnými druhy jádrového a peckového ovoce.

Senzorické hodnocení jedlých květů popisuje kolektiv autorů v Zahradnictví 2011 č. 11, str. 36-38. Testovali vzhled, vůni, konzistenci, kyselost, hořkost, trpkost, sladkost, kořenitost, šťavnatost a celkovou příjemnost chuti květů dvaceti rostlin: denivky, hadince, dvou různých violek, sedmikrásek, slézu, chrpy, svíčekovce, měsíčku, agastachy, brutnáku, hosty, pelargonie, aksamitníku, begonie, zavinutky, belamkandy, alojzie a samozřejmě růže, a to 'Gloria Dei'. Celkovým dojmem 8,2 bodů zvítězila denivka (odrůda 'Mrs. B. F. Bonner'), kdežto 'Gloria Dei' získala s 6,7 body byla na sedmém místě. Ochutnejte svou růži!

Odumírání výhonů růží diagnostikuje docentka Šafránková z Mendelovy univerzity v Brně v Zahradnictví 2011, č. 8, str.34-35 podle donesených vzorků jako červenou skvrnitost a korkovou nekrózu výhonů růže napadených houbou *Coniothyrium wernsdorffiae* a jako ochranu navrhuje zničení výhonů pokud to jen jde a ošetření fungicidem.

jt

Slavné rozárium San Jose Heritage Rose Garden

Říká se mu také Sangerhausen západní polokoule. Zabírá plochu více než dvou hektarů. Roste zde více než 5000 rostlin ve více než 3100 odrůdách. Starají se o něj pouze dobrovolníci. Vstup je volný, parkování na přilehlém parkovišti taktéž.

Rozárium má zajímavou historii. V roce 1987 starosta San Jose navrhl změnit zarostlý ladem ležící pozemek v ochranné zóně letiště na centrální park města. Návrhu se ujal Tom Liggett a Lorri Freeman – oba odborníci na růže a začali pracovat na návrhu rozária. Se svým návrhem uspěli dokonce natolik, že zastupitelstvo schválilo v roce 1992 zafinancování mnohonásobně většího projektu, než s jakým se původně počítalo. A tak začalo budování rozsáhlého rozária, které má unikátní tvar zapuštěné mísy s výškovým rozdílem 1,5m, kde jsou záhony uspořádány kruhovitě do šesti sekcí. To návštěvníku umožňuje lepší přehled, ale má to i své praktické důvody. Zapuštěný prostor udržuje vlhkost a přitom chrání před nepříznivými větry. Zajišťuje také pohledovou clonu vůči letišti a hluku z něj.

Členění do šesti sekcí umožňuje systematické osázení podle kategorií. Vize tvůrců byla vybudovat živou encyklopedii růží. Tak, aby i začátečník při procházce rozkvetlým rozáriem získal větší znalosti o rodu růže a jejím vývoji, než prostým čtením odborných knih.

Při výběru růží byla zohledněna tři základní kritéria:

1. růže vzácné, ohrožené a zanikající, jež je třeba zachránit pro budoucnost
2. růže výjimečné krásy, které je třeba představit veřejnosti
3. růže, které tvoří milníky v historii šlechtění

Mezi starými odrůdami nalezneme nejen růže z amerického kontinentu, ale i velkou sbírku růží evropských, dovezených z významných rozárií. Část tvoří růže nalezené a tudíž bezejmenné: ze starých hřbitovů, opuštěných farem i růže rostoucí podél cest prvních osadníků. Vzniká tím jakýsi genofond historických růží. Tvůrci rozária věnovali pět let intenzivnímu vyhledávání a shromažďování materiálu pro dopěstování a výsadbu. Jejich úsilí vyvrcholilo v roce 1995, kdy se do připravených záhonů mohly stěhovat hotové rostliny, do té doby průběžně napěstované na poli vzdáleném 40 mil. Navzdory silným deštům, které tehdy v březnu panovaly, se sazení

zúčastnilo více než 750 dobrovolníků. Po tři víkendy neúnavně vysazovali tisíce růží tak, aby mohlo být rozárium v září slavnostně předáno městu a jeho občanům.

Práce dobrovolníků je základním pilířem existence tohoto rozária. I dnes po letech je rozárium stále udržováno pouze dobrovolníky pracujícími pod odborným vedením několika málo zaměstnanců. Chodí sem okopávat, plít, mulčovat, vysazovat i stříhat. Vybudovali zapuštěný kapkový závlahový systém i altán se zázeminím. Jsou to občané města, kteří chtějí přispět ke krásě rozária. Chodí sem dobrovolně pracovat studenti z okolních středních škol i místních univerzit, skupiny zaměstnanců zdejších známých firem (např. Microsoft, E-bay, Oracle,..) i nadšení růžaři z větší či menší vzdálenosti.

Už od začátku byla cílem návrhu minimální náročnost na údržbu a nepoužívání chemických postřiků jako projev zodpovědného přístupu k životnímu prostředí.

Rozárium se stále rozrůstá dary jednotlivců, školek i rozárií z celého světa. Očkovací materiál přichází z významných světových sbírek. V průběhu času vznikla v přilehlém prostoru vlastní růžová školka (také v péči dobrovolníků). Zajímavé je, že mladé rostliny se nevysazují přímo do záhonu, ale ještě se několik let dopěstovávají do požadované velikosti ve velkých kontejnerech. Jsou pak při doplňování mezi stávající výsadby dostatečně konkurenceschopné a je to i na pohled hezčí.

Na propagaci se pořádá řada akcí, zajímavé jsou například lekce řezu růží zdarma a to jak jarní, tak i letní (myšlenka je asi tato: „...přineste si vlastní nůžky, my vám ukážeme jak na to a vy si to procvičíte ostříháním našich růží...“). Populární jsou kursy pěstování nebo přednášky pořádané přímo v rozáriu. Zájemci si mohou také „adoptovat“ růži, podobně jako to u nás dělají v ZOO. Popularitu rozáriu i městu přinášejí každoroční zahradní slavnosti.

Když jsem se v srpnu loňského roku dozvěděla, v jakém ohrožení je naše slavné olomoucké rozárium, tak mě napadlo napsat tento článek. Je zajímavé porovnat, jak si jinde váží veřejných růžových zahrad. Heritage Rose Garden je sice obhospodařováno dobrovolníky, ale také štědrě dotováno městem. Jeho existence proslavila San Jose natolik, že získalo přídomek Mekka růžařů, výrazně zvýšilo atraktivitu města a stalo se oblíbeným turistickým cílem. Zatímco město Olomouc se snažilo rozárium zrušit a „přesadit“ růže někam za město. Díky dr. Žlebčíkovi, který během týdne zalarmoval všechny růžařské odborníky od nás i ze Slovenska, kteří poslali na jednání zastupitelů své odborné posudky na podporu zachování rozária, se rušení zatím zažehnilo. Ale...

Věra Milerová

obrázky převzaty z internetu (<http://heritageroses.us>)

World Rose News 22, October 2011

Světové růžařské noviny vycházejí nyní již elektronicky a lze je zdarma stáhnout na adrese www.worldrose.org/wrn. Tak využijte laskavě tuto možnost. Dostanete se k novinkám dříve a v úplnosti místo níže uvedených opožděných úryvků.

Snaha získat sponzory pro podporu činnosti je významnou součástí aktivit všech neziskových organizací, tedy i WFRS. Jednou z přirozených cest je oslovení institucí, které se profesně zabývají růžemi a nabídnout jim přidružené členství za to, že např. stotisícová členská základna ve 40 státech světa bude šířit informace o nich. Tady je současný stav:

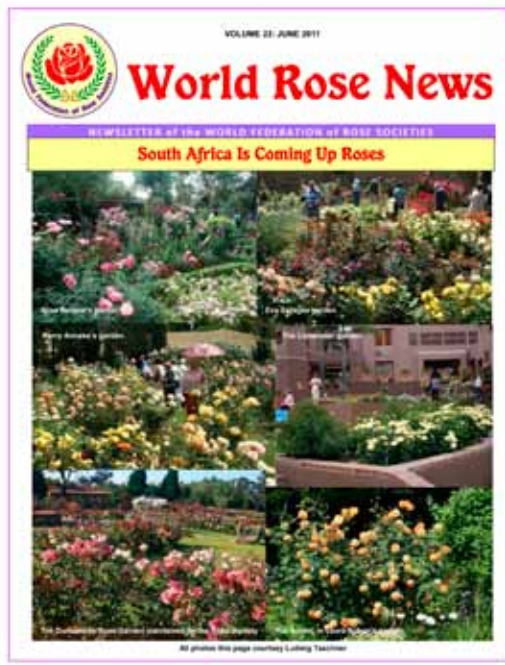
- Australian Rose Breeders Association
- Heritage Roses in Australia Inc
- Agentschap voor Natuur en Bos – Vlaamse Overheid (Agency for Nature and Forrest – Flemish Government), Belgium
- Royal Society for Agriculture and Botany, Belgium
- Shanghai Botanical Garden, China
- Changzhou Gardening and Greening Management Bureau, China
- Shenzhen Remin Park & Shenzhen Rose Centre, China
- Taicang Rose Society, China
- Les Amis de la Roseraie du Val de Marne a L'Hay-Les-Roses, France
- Rosa Gallica Association (Inactive), France
- Roses Anciennes en France
- Societe Nationale d'Horticulture de France
- Fondazione Roseto Botanico „Carla Fineschi“ di Cavriglia, Italy
- La Tacita S.R.L., Italy
- „Hana no Miyako Gifu“ Centre for Promotion of Flowers and Greenery, Japan
- The Rose Culture Institute, Japan
- Associacio Amics de les Roses de Sant Feliu de Llobregat, Spain
- Quinta do Arco Rose Garden, Spain
- Scottish Sweet Pea, Rose & Carnation Society, UK
- Breeders' Club (zahrnuje 12 šlechtitelů: Austin, Barni, Delbard, Gaujard, Guillot, Laperrière, Meilland-dvkrát, Orard, Petrovic, Reuter, Ferrer)
- Ashdown Roses Ltd. (Inactive), UK

O každém přidruženém členu WFRS lze najít obsáhlé informace v **Rose Directory 2011** na adrese www.worldrose.org. Všimněte si, jak silně je zastoupena Čína. Další instituce láká inzerát: The Federation needs you! (Federace Vás potřebuje)

Stanovy ČZS umožňují členství právnickým osobám. Chtělo by to oslovit instituce a podnikatele v růžích, aby podpořili v prvé řadě Rosa klub ČR a touto formou vlastně i WFRS.

Na **16. Celosvětovém setkání růžařů** v Sandtonu budou zvoleny další dvě růže (po jedné staré a moderní) do síně slávy a každá členská organizace má právo podat návrh. V roce 2009 byly zvoleny růže 'Graham Thomas' a Rosa gallica versicolor. Vzhledem k tomu, Rosa klub takovou anketu nepořádá, bylo by možné podat návrhy podle výsledků anket o nejkrásnější růži na výstavách růží posledních tří let.

Paní Helga Brichet zasvěceně referuje o průběhu krásné oslavy 25. výročí založení Americké nadace starých růží (American Heritage Rose Foundation), pořádané ku podivu v Lyonu, v místě sídla místní pobočkou Roses Ancienne en France s podporou magistrátu města Lyon – též místo 17. Celosvětového setkání růžařů v roce 2015 (kam se konečně, doufám, vypraví větší delegace Rosa klubu ČR!)

Je připomenuto konání odložené 12th International Heritage Rose Conference ve dnech 31. května – 6. června 2012 v Sakuře, Japonsko. Podrobné informace obdržíte na <http://www.heritageroses.jp/conference-sakura2011>.

Loňské seismické katastrofy v Japonsku a na Novém Zélandu

Seismické katastrofy v Japonsku a na Novém Zélandu přivedly Kevina Trimplera, viceprezidenta WFRS za Australazii, na myšlenku ustanovit titul „Přátel WFRS“ (Friends of the World Federation), tj. navázat osobní kontakt s členem růžařské společnosti v postižené oblasti, zaslat mu 30 liber a pak ještě 25 liber po dobu tří let.

Na rose-society@mx2.ttcn.ne.jp, <http://www.barakai.com> nebo secretary@nzroses.org.nz <http://www.nzroses.org.nz> Vám ochotně kontakt s postiženým členem zprostředkují.

J. Thomas

Pravá cena kytice růží

To byl název článku v Lidových novinách dne 24. listopadu 2011, v Mimořádné příloze společnosti Člověk v tísní CENA VODY. Článek napsal redaktor Radiožurnálu ČRo1 Jaromír Marek. Dejme tomu, že v květinářství dostaneme kytici 10 rudých růží za 500 Kč. Kolik z této částky obdrží kvalifikovaná prodavačka-aranžérka, kolik ostatní zaměstnanci květinářství, kolik majitel květinářství, kolik dopravce květin z Nizozemí, kolik distribuční firma, kolik letecký dopravce, kolik majitel velkopěstirny v Keni a kolik zahradnický personál velkopěstírny? To článek neřeší, ale upozorňuje, že bychom i za krásnou růží měli tušit porušování lidských práv i nenávratné vysychání a znečišťování vodních ploch. Jak zohlednit tyto okolnosti v ceně kytice růží?

Na příkladu květinových velkofarem s obřími fóliovníky o rozloze fotbalových hřišť u jezera Naivasha (139 km²) v Keni se stotisící zaměstnanci autor dokládá, co se odehrává za tou krásou růží a dalších květin. Už po dobu patnácti dvaceti let se nepřetržitě čerpá voda z jezera k závlivce se živinami přímo ke kořenům a k postřikům proti plísním, takže hladina jezera viditelně klesla a zaměstnanci pracují ve výparech toxických látek. I proto jsou farmy pečlivě střeženy, fotografování je přísně zakázáno a zaměstnanci se bojí o tom mluvit. Kolem jezera ale bydlí rodiny zaměstnanců v počtu snad půlmilionu lidí v sídlištích bez kanalizace a bez čističek, takže veškerý odpad proudí přímo do jezera. Do ceny růží se tedy musí zakalkulovat i budování nových velkofarem u dalších jezer.

Článek končí údaji o spotřebě vody na výrobu potravin (dle www.waterfoodprint.org), např. 15 000 litrů vody na 1 kg hovězího masa a 24 000 litrů na 1 kg čokolády. Pro růže je to však uvedeno složitěji: 10 – 30 000 litrů ročně na optimalizované pěstování růží na 1 hektaru fóliovníku v Keni. Dokáže někdo odhadnout kolik vody si žádá jedna kytice za 500 Kč.

Podle informací z http://en.wikipedia.org/wiki/Lake_Naivasha se však zdá, že ekologická problematika se s mezinárodní pomocí v Keni již řeší.

J. Thomas, dle článku v Lidových novinách a dalších zdrojů

http://en.wikipedia.org/wiki/File:Naivasha_ast_2008033_lrg.jpg

Knihy o růžích

Polskie Towarzystwo Miłośników Róż 1958 – 2000

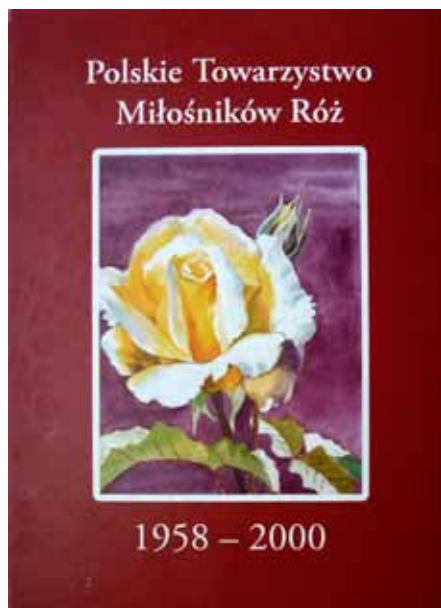
Redakční tým: Irena Gołębiowska, Marceli Ciesielski, Jerzy Hetman, Lucjan Kurowski © PTMR, náklad: 300, Vydavatel: Sowa, Warszawa, 2005

Tuto knihu poslala paní Irena Gołębiowska, nar. 1913, po dobu 40 let působila ve vedení PTMR, Rosa klubu ČR v roce 2009 – v č. 100 bylo oznámeno její úmrtí. Ve věku devadesáti let tedy podnítila vydání této kroniky Polské společnosti milovníků růží od založení v roce 1957 v Štětínu po ukončení činnosti v roce 2000.

Popisuje akt založení Tovarystva v Štětíně r. 1958, iniciované Kazimírem Walterem, muzikologem a nadšeným milovníkem růží, který se stal prvním prezidentem, následovali prof. Alfons Zielonko, Irena Gołębiowska a od r. 1993 prof. Henryk Chmiel.

Hlavní činnost PTMR byla zaměřena na celostátní výstavy růží: první byly v Štětíně, další pak ve Varšavě, Poznani, Katovicích apod., poslední však v r. 1999 v Královských Lázních ve Varšavě, v letech 1968 a 1969 dokonce výstavy mezinárodní v Katovicích. Členové byli sdruženi v 12 regionálních departmentech v Štětíně, Katovicích, Krakově, Opole atd. a v 11 kroužkách: Czenstochowa, Gorzów Wielkopolski, Ornontowice atd. Vydávalo bulletiny a tiskoviny v tisícových nákladech. Do WFRS se přihlásili v r. 1981. Iniciovali zakládání rozáříí v Štětíně, Chořově-Katovicích, Poznani a Varšavě. 29 nejvýznamnějších organizátorů PTMR je představeno v krátkých portrétech: Walter, Gołębiowska, Adler, Chmiel, ...

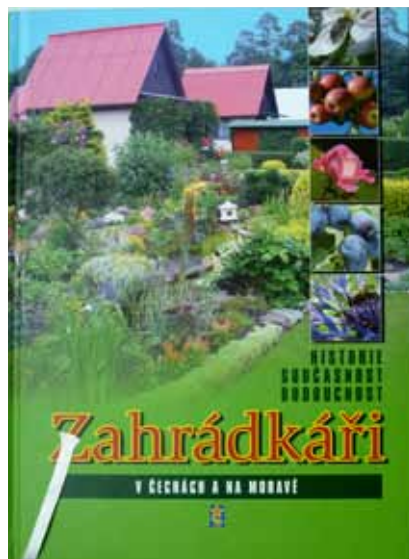
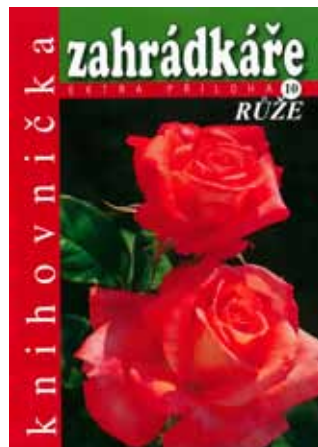

Je to dobrý zdroj informací o historii PTRM. Nenašel jsem stať, jak se PTMR rozpustilo, ale internet na toto heslo mlčí a členská kartotéka WFRS hlásí „inactiv“, nikoliv zrušeno.

RŮŽE, Knihovnička Zahrádkáře č. 10, Extra příloha pro přímé předplatitele Zahrádkáře č. 10/2011, text a foto: Josef Sus a Jaroslav Rod

20 stran příručky formátu A5 je na půl rozdělena na text a na fotografie růží. Textová část pojednává o skupinách růží, sázení a ošetřování růží, o rozmnožování očkovaním, o nemocech růží a škůdcích. Vyfoceno je 45 růží velkokvětých, mnohokvětých, pnoucích, sadových, pokravných a anglických. Lze vřele doporučit všem začínajícím i pokročilým milovníkům růží.

ZAHRÁDKÁŘI V ČECHÁCH A NA MORAVĚ, historie, současnost, budoucnost; kolektiv autorů, vydal ČZS o.s. Praha, 144 stran, 2011

Na rok 2012 připadá 55. výročí založení ČZS a tato publikace by měla osvětlit zakotvenost, účelnost a perspektivu zahrádkářské činnosti široké veřejnosti, mimo jiné i voleným poslancům, kteří rozhodují o budoucnosti zahrádkářského zákona.

Zahradnický slovník naučný, pětidílný, cca 3000 stran textu a obrázků na formátu A4, hlavní editor Ing. František Mareček, vydal Ústav zemědělských a potravinářských informací, Praha 2001, (tedy žádná komerční firma!), **nyňi ve slevě za 1000 Kč**, informace na tel. 222 000 530 nebo www.agronavigator.cz/knihkupectvi. Neváhejte!

J. Thomas

ROSA ROSENSIS

Ve zprávě o Roku růže v posledním zpravodaji jsem upozornil, že ve Valdštejnské jízdárně byl poprvé vystaven ilustrovaný rukopis (tedy otevřený na dvoustraně s ilustrací) oslavné básně na rožmberský rod – **Rosa Rosensis** (Růže rožmberská), a to pod ochranným sklem. Sám jsem tu příležitost propásl, viděl jsem později jen informaci na webu, ale pokusil jsem se zjistit víc. Domnívám se totiž, že tato oslavná báseň obsahuje snad jediné středověké vyobrazení růže, byť (z dnešního hlediska) velmi neumělé, ale deklarované jako růže. (Naproti tomu jsem viděl četná dosti věrná vyobrazení vinné révy – listů i hroznů!)

Jediný známý rukopis básně zapůjčila pro rožmberskou výstavu Národní knihovna (má signaturu VI.F.2). Z klimatických důvodů mohl být ale originál vystaven pouze na omezenou dobu do 29. 6. 2011 a poté byl na výstavě nahrazen kopií.

„Dramatickou báseň „Rosa Rosensis“ napsal nizozemský humanista, filolog a básník **Jacob Canter** (1469–1539) asi v roce 1497 během svého pobytu na rožmberském dvoře v Českém Krumlově (na internetu jsem nenašel bližší údaje o jeho působení). Děj básně se odehrává kdesi v idealizovaném Řecku a v žertovném a překvapivě eroticky podbarveném tónu vypráví příběh o nenaplněné lásce mladíka Eutycha ke královské dceři Kalliroé (jména všech postav jsou vymyšlená). V milostné zápletce i v dialozích královských rodičů hraje důležitou úlohu bohyně lásky Venuše, od níž básník posléze odvíjí příběh o božském původu Rožmberků: Bohyně Venuše (řecky bohyně Afrodíté) povstala z mořské pěny, z níž se také zrodily bílé růže, když vystoupila z moře na pobřeží Kypru. Bílý květ darovala svému lidskému milenci Anchísovi (ten už je mytologicky podložený) a ten jej přijal za svůj znak. Z lásky mezi Venuší a Anchísem se narodil hrdina Aeneás, kterého v boji u trójských hradeb Venuše vlastní rukou uchránila před zásahem kopím vrženým Diomédem na Hektora. Byla přítom ale zraněna, její družky jí krvácející ránu ošetřily bílými růžemi a ty se přítom zbarvily božskou krví. Rudou růží převzal Aeneás na svůj štít a pole přítom ponechal bílé na památku prvotní rodové růže. Červená růže poté zůstala i v erbu římských Orsiniů, Aeneových potomků a od nich ji převzali Rožmberkové.

Jacob Canter ve svých verších spojil (pravděpodobně dle zadání mecenáše) Rožmberky s římskými Orsinií i jejich domnělými antickými předky a současně **oslavil rožmberskou růži jako symbol lásky posvěcené božskou krví**. Básnická fikce o božském původu Rožmberků ve své době posilovala prestiž prvního aristokratického rodu v Českém království a dodnes neztratila nic ze svého poetického kouzla.“ (převzato z www.rozmberskyrok.cz a mírně upraveno).

Pravděpodobně Oldřich II. z Rožmberka vymyslel legendu o příbuznosti rodu Rožmberků právě s rodem Orsini. Svou domněnku dokládal mimo jiné podobným erbem. Ačkoliv tři příslušníci rodu toto spojení v létech 1469 – 1481 skutečně potvrdili, je pravděpodobné, že šlo jen o výmysl sloužící ke zvýšení prestiže rodu Rožmberků.

Na webu jsem totiž s překvapením zjistil, že drama Rosa Rosensis se na českokrumlovském zámku občas hraje, a to v provedení uměleckého souboru Dyškanti pod vedením Martina Horvyna, v premiéře 16. června 2011 ve spolupráci s Městským divadlem a Státním hradem a zámek Český Krumlov (<http://www.dyskanti.com>) jako „Projekt Rosa Rosensis“. Vedoucí souboru

mne velmi ochotně seznámil s Dr. Jakubem Šimkem (vystudoval germanistiku a filosofii se zaměřením na středověk na Ruprecht-Karls-Universität Heidelberg), který epos přeložil do češtiny, a to podle vydání latinského textu Bohumila Ryby (Iacobus Canter Frisius: Rosa Rosensis. Edidit Bohumil Ryba. Budapest: Nyomda, 1938 [Bibliotheca scriptorum medii recentisque aevorum, sv. 13]) a souhlasil s touto prezentací.

V Úvodu dramatické básně pojal Jacob Canter (v překladu J. Šimka) božský původ Rožmberků takto:

A věříme-li Vergiliovi, Ovidiovi, Liviovi, Sallustiovi a jiným přeslavným básníkům a dějepiscům, vzešla odtud vskutku naprostá většina římské šlechty. Ta ovšem poté vzpomínku na svůj původ uchovala různě. Neboť část napodobila trójská jména, jako rody Sergiů a Clodiů, o nichž nikdo nepochybuje, že vzešly z Trójanů Sergesta a Cloantha, jak ostatně u Vergilia praví i sám Jupiter v rozmluvě s Venuší, když jí zjevuje skryté sudby: Július, jenž od velkého lúla své jméno převzal. Část ovšem dodnes dokládá svou trójskou krev jinými důkazy, které však nejsou méně průkazné.

A to je zajisté nad slunce jasnější, vznešení páni, ve Vašem rodu rožmberském, který vzešel z Orsiniů, převznešených velmožů římských, odvádí beze všech pochyb svůj původ z Tróje a – půjdeme-li až ke kořenům – od samotné Venuše. Vždyť je to – abych pominul vše ostatní – nanejvýš očividně patrné z přenáherného znaku na Vaší zbroji, který je považován za zcela nesporně vlastní a osobně náležející Venuši. Tak jako je totiž zasvěcen Foibovi vavřín, Palladě oliva, Herkulovi topol a jiným božstvům jiné stromy či byliny, tak je životodárné Venuši přičtena ze stromů myrta a z květin růže. A odkud se tato – nejprve ovšem pouze bílá – zrodila a z jaké příčiny posléze znachověla, jakým způsobem se pak dostala k Vašemu rodu, to vše vysvětlí v následujícím dílku náš Charilaus, a proto to nyní záměrně pomíjím a snažně prosím, aby to Vaše Výsosti raději ráčily zvědět z básně samé.

Nemýlím-li se, narazíte při četbě příležitostně i na jiné, nikoli nezábavné věci. A pokud se Vám snad některé budou jevit příliš prostořeké, odpusťte prosím mé lehkovážnosti pro líbeznost Vašeho ducha, a pokud jsem slovy nedostál důstojnosti věci, přece Vás snažně prosím, abyste tento plod mého ponocování pro nezměrnou podřízenost mého ducha vůči Vám přijali s vlídnou tváří a abyste mne, Vašeho básníka – ať již jsem jakýkoli –, přesto ze své laskavosti uchovali v přízni, mne, který nic nepíši raději, nic radostněji a konečně nic horlivěji než to, co by oslavovalo růži, přední ozdoby jarní i Venušinu.

Buďte co možná nejlépe zdraví. V klášteře Zlatá Koruna, 4. května (1497).

Část dramatické básně (verše 164 až 326), v níž autor líčí božský původ rožmberské erbovní růže, zabírá sice jen pětinu celého rozsahu, obsahuje ale na třech dvoustranách všech sedm ilustrací rukopisu, vždy s růží v přírodní scénérii nebo s růží erbovní, což podtrhuje účel vzniku. Níže jsou tyto ilustrované dvoustrany uvedeny (s laskavým svolením Národní knihovny ČR), včetně vydání latinského textu od Bohumila Ryby (Iacobus Canter Frisius: Rosa Rosensis. Edidit Bohumil Ryba. Budapest: Nyomda, 1938 [Bibliotheca scriptorum medii recentisque aevorum, sv. 13]) a českého překladu Dr. Jakuba Šimka (s laskavým svolením autora). Doufám, že to potěší české milovníky růží.

O autorství ilustrací není konkrétně nic známo, ani rukopis není Canterův autograf. Autorem ilustrací je tedy stěží Jacob Canter.

Et crispae, velut ante, manent. Cypriae quoque flos nunc
 Est rosa, de spumis sic edita nempte sacratis,
 Candida, crispa, fragrans sancto de corpore divae.
 Sic quondam, sacris si fas est impia rebus
 Conferre, ex spumis, quas Cerberus ore trifauci
 Edidit, Herculea superas extractus in auras
 Dextra, sunt tristes, miscent quae aconita, novercae.
 Diva sed ipsa suum florem hinc deliberat, omni
 Ex hominum numero cuinam daret, inter et omnis
 Solus eo visus mortales dignus honore
 Troius Anchises, Phrygiae radicibus Idae
 Cuius in aplexu Venus est dignita venire
 Mortalemque pati dea, mixtus sanguis ut inde
 Progeniem matri similem quandoque referret.
 Huic Cytherea rosam divini pignus amoris
 Alma dedit. Venerans acceptum protinus ille
 Munus honore colit merito festisque diebus
 Fert insigne rosas Veneris frontem iisque coronat.

a jako dřív je vlnitá tvarem. Květinu má teď
 kyperská bohyně, růži zrozenou z posvátné pěny,
 bělostnou, vlnitou, vonící svatým bohyně tělem.
 Tak kdysi, smím-li bezbožně srovnat k posvátným věcem,
 z pěny, již Kerberos vyplil ze své tříjčinné tlamy,
 vyvlečen paží Herkula vzhůru na světlo denní,
 vyrostl oměj, který pochmurné macechly mísí.
 Ona bohyně ovšem nyní zvažuje, komu
 dala by ze všech lidí květinu svoji, a ze všech
 smrtelných jeví se hoden cti tak veliké pouze
 Anchises Trójan, ten, ježž Venuše poctila tím, že
 u paty frýžské ldy v jeho objetí vešla,
 strpěla bohyně člověka, smíšená krev aby navždy
 svědčila o jejich dětech, že jsou podobné máti.
 Tomu kythérská bohyně vlídně předala růži
 v závdavek božské lásky. On dar přijatý ihned
 právem ctí a chová v úctě, ve dnech svátečních nosí
 růže, Venušin odznak, a čelo jimi si věncí.

Credo equidem exemplis persuasa iis, quae memorasti,
 Nec minus admirror, potuit tam ferreus esse
 Quisnam, sanctus divae ut corpus violaret
 Ah, violat quid non, coniunx, furor impius atque
 Improbitas hominum, sacri quibus estque profani
 Discrimen nullum, quum mentem insania privat
 Lumine et in tenebris raptat vertigine caeca!
 Martius ac veluti si humano saeva cruore
 Imbuit ora lupus, post id iam vilia ducit,
 Quae vel habent silvae vel habent quae animalia campi,
 Ardet et humani, quo visus dulcior esse,
 Sanguinis inde siti, trivialis et mox compita canus
 Obsidet et lacerat, quisquis forte obvius exit:
 Sic ubi sacrilegas divino sanguine demens
 Polluit ipse manus, sacra et temerare deorum
 Corpora Tydides semel est quae non licet ausus
 Tangere mortali, cumulat non fuit una
 Impietate furens, cumulat sceleris scelus immo.

Věřím ti, přesvědčil jsi mě příklady, které jsi zmínil,
 nedívím se však méně, necitný jak kdo být mohl,
 že se odvážil tělo posvátné bohyně zranit.
 Ach, choťi, vždyť co nezraní vzteklá bezbožnost lidí
 a jejich špatnost, těch, kteří žádný nevidí rozdíl
 mezi svatým a světským, když ducha zběsilost zbaví
 zraku a slepoty vírem vleče jej v hluboké temno!
 Tak jako Martův vlk, když lítou napojí tlamu
 lidskou krví, potom už nevalná zdá se mu býti
 zvěř, která přebývá v lesích anebo na polních nivách,
 baž jen po krvi lidské, poněvadž žizni se jeví
 sladší, a šedivák brzy, tam kde cesty se kříží,
 čihá a rozsápe každého, kdo mu v ústrety vyjde:
 Týdeův syn tak, zaslepen v mysli, když božskou krví
 potřásl svoje rouhavé dlaně a svatá těla
 bohů jednou se odvážil zhanět, kterých se nesmí
 smrtelník dotknout, zběsilec zavděk podlostí jednou
 neval, ba na jeden zločin další zločin zas vrší.

*Transtulic hinc Troius monumentum ingens pietatis
 In clipeum Aeneas, rosa candida cui fuit ante
 Insigne armorum, clipei quum tota rubebat
 Planicies (color hic nam creditus olim
 Conveniens Marti: tunicas sic nempe Lycurgus
 Arma super docuit Spartanos ferre rubentes,
 Conspicuos foret ut sanguis minus). Ergo colorem
 Dat niveum clipeo, quo flos prius ipse nitebat,
 Clarius ut nuper de sanguine facta parentis
 Purpurea impingi posset rosa sicque prioris
 Non etiam fieret floris tamen immemor unquam
 Nanque tenet clipeus, quo flos fuit ante, colorem
 Candidus inque pii testis rosa vulneris ipso est
 Purpurea. Hinc adeo pervenit adusque nepotes,
 Sanguine ab Aeneae quibus est deducta propago.
 Insigni pugnans ut quo fortissimus heros
 Est usus memores quoque nunc utantur eodem!
 Sic nempe Ursini Romae, sic ii, quibus inde
 Est genus, a Roseo nomen Germania monte
 (Dat quibus, Hercyniae et dominos quos pars bona silvae
 Agnoscit, veneratur, amat virtute regentes
 Prisca subiectos, pietate et semper avita
 Insignes, genus ut Troianum agnoscere possis.
 Nunccine sed tandem, coniunx, divina utriusque
 Quae sit origo, tenes an nondum forte, rosai?)*

na štít si Aeneas Trójský, jenž předtím bílou měl růži
 jako znak zbroje, zatímco celá rozloha štítu
 červená byla – barva ta totiž pro bitvu dříve
 zdála se vhodnou, neboť tak tuniky naučil Lykúrg
 spartánské muže navrchu přes zbroj červené nosit,
 by na nich krev byla patrná méně. Zbarvení tedy
 štítu dá bílé, na němž se dříve bíle skvěl květ sám,
 aby se jasněji vmalovat mohla růže, jež ondy
 rodičky krví stala se rudou, zároveň by však
 nepřestal nakonec jednou na květ někdejší myslet.
 Neb štít bělostný zbarvení nese, jež květ míval dříve,
 na něm je nachová růže, svědkyně zranění z lásky.
 Odtud postupně přešla ba až na vnuky dálné,
 kteří odvádí z krve Aenea původ svůj rodný.
 Tak jako bohatýr mocný ono znamení nosil
 za boje, nechť teď oni jej nosí, pamatujíc!
 Tak totiž Orsini v Římě, tak i ti, již od nich vzešli,
 jež země germánská podle Růžové jmenuje hory,
 (které nemalý dílec hvozdů Hercynských zove
 pány, v úctě je chová, miluje ty, kteří vládnou
 poddaným v mužnosti dávné, povždy proslulé láskou
 vrozenou předky, že lze ti poznat rod jejich trójský.
 Zdali teď, choti, konečně chápeš, jaký je božský
 původ obojí růže, nebo snad nikoli ještě?)

Předseda	Dr. Josef Thomas, Českomalínská 17, 160 00 Praha 6, josef.thomas@email.cz
Místopředseda	MUDr. Stanislav Konštický, Postranní 665, 503 11 Hradec Králové, konstackys@seznam.cz
Čestný člen výboru	Doc. Ing. Bohumil Jaša, Mathonova 34, 613 00 Brno
Hospodář	Vladislav Bártík, Novosibřinská 1229, 190 16 Praha 9 - Újezd n. L.
Evidence členů	Ing. Alena Haberhauerová, Štorkánova 2810, 150 00 Praha 5, ahaberhauerova@seznam.cz
Členové výboru	Ing. Dagmar Maixnerová, FLORA, 771 11 Olomouc, trhy@flora-ol.cz Věra Milerová, Klírova 1923, 148 00 Praha 4, vera.milerova@seznam.cz Ing. Jiří Pirner, Karla Čapka 572, 500 02 Hradec Králové, Jiri.Pirner@faf.cuni.cz Mgr. Miroslava Dostálová, U Jordánu 258, 503 03 Holohlavý, petr.dostal258@seznam.cz RNDr. Václav Koula, Kozelkova 447, 503 51 Chlumeč nad Cidlinou, Vaclav.Koula@faf.cuni.cz
Revizní komise	Ing. Eduard Killberger, Na Bajnarce 14, 317 00 Plzeň, kinea@seznam.cz Radmila Trojanová, Pohledná 248, 155 31 Praha 5 - Lipence
Vedoucí odborů	Praha: Věra Milerová, adresa viz výše Hradec Králové: Ing. Jiří Pirner, adresa viz výše Olomouc: Ing. D. Maixnerová, adresa viz výše Brno: Doc. Ing. Bohumil Jaša, adresa viz výše Plzeň: Ing. Eduard Killberger, adresa viz výše
Odborný poradce	Zdeněk Kráčmar, Holovousy 46, 508 01 Hořice, tel. 435 691 182 RNDr. Jiří Žlebčik, VÚKOZ Průhonice, Jiri.Zlebcik@seznam.cz

ROSA KLUB ČR je specializovanou základní organizací Českého zahrádkářského svazu, která sdružuje milovníky, pěstitele i šlechtitele růží a propaguje všestranný rozvoj růžařství.

Roční členský účelový příspěvek činí 100 Kč nebo 80 Kč pro důchodce, a to pro všechny členy. Členové, kteří jsou členy ČZS jen prostřednictvím evidence v SZO Rosa klub ČR, platí navíc základní členský příspěvek 100 Kč ročně, a to i v důchodovém věku. Příspěvky jsou splatné vždy do konce dubna na č. účtu 1923414329/0800 u České spořitelny.

Zpravodaj Rosa klubu ČR č. 101

Časopis vydává ROSA KLUB ČR, Livornská 440, 109 00 Praha 10, www.rosaklub.cz

Korespondence: Rosaklub ČR, Českomalínská 17, 160 00 Praha 6

Zpravodaj Rosa klubu vychází nepravidelně a je vydáván zejména pro členy Rosa klubu ČR; za vydávání odpovídá Dr. J. Thomas (adresa viz výše); jemu zasílejte příspěvky do zpravodaje, inzeráty, náměty i dotazy k náplni. Za obsah článků ručí autoři.

Zapsán v evidenci periodického tisku MK ČR s evidenčním číslem MK ČR E 10963

Grafická úprava a sazba: Ing. Lucie Vodičková, luca.vodickova@seznam.cz

Vytiskla tiskárna Integraf, s.r.o., Náchod

Číslo 101 vyšlo v únoru 2012

'La France'

'Nostalgie'

'Rödhätte'

'Rhapsody in Blue'

'Golden Celebration'

